SOVEREIGN INSTITUTE FOR LIBERTY & JUSTICE

Sovereign Institute Brief nr. 1 / no. 1 București, 14 septembrie 2026

ROMÂNIA PROSPERĂ

o țară în care se ridică toți și toate

PROSPEROUS ROMANIA: a country where everyone rises, and everything with them

Fereastra de reconstrucție economică 2027–2029

The 2027–2029 economic reconstruction window

Autor: Alexandru Bodislav, Coordonatorul Centrului pentru o Românie Prosperă

Author: Alexandru Bodislav, Coordinator of the Centre for a Prosperous Romania

Sinteză

Executive summary

România intră în 2027 cu mai multe resurse decât încredere. Documentul de față arată că distanța dintre cele două se poate închide în trei ani, cu aritmetică verificabilă și fără majorarea fiscalității pe muncă.

Problema publică este cunoscută: un deficit structural ridicat, un aparat administrativ scump raportat la serviciul livrat, o colectare fiscală sub potențial și o economie productivă subcapitalizată. Ce se spune mai rar este că fiecare dintre aceste patru probleme are un corespondent pozitiv măsurabil. Cheltuiala administrativă poate fi redusă fără reducerea serviciului. Gap-ul de TVA de aproximativ 30% este, în oglindă, cea mai ieftină sursă de venit public disponibilă astăzi. Capitalul intern din fondurile de pensii și din sectorul bancar există deja și așteaptă proiecte finanțabile. Iar forța de muncă rămâne competitivă în raport cu regiunea.

Scenariul central construit aici duce deficitul de la aproximativ 6,6% din PIB la finalul lui 2026 spre aproximativ 4,52% în 2027 și aproximativ 3,06% în 2029. Efectul bugetar cumulat este de 39,6 miliarde lei în 2027 și 65,8 miliarde lei în 2029. Niciuna dintre aceste cifre nu presupune o creștere de taxe, un miracol extern sau un ciclu economic favorabil. Toate presupun însă decizii luate la timp și măsurate onest.

Ipoteza de lucru

România nu are nevoie de un stat absent și nici de un stat mai mare. Are nevoie de un stat mai suplu, mai competent și mai predictibil, într-o economie mai liberă, mai capitalizată și mai productivă. Reducerea deficitului nu este finalitatea reconstrucției, ci prima dovadă că această trecere a început.

Ce propune documentul

- unsprezece măsuri structurale pentru intervalul de 1 până la 5 ani, grupate în Partea A;

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

- un mecanism integrat de relansare pe 1 până la 3 ani, cu model bugetar, calendar de implementare și tablou de bord, în Partea B;
- un set de garanții juridice care însoțesc fiecare direcție, astfel încât reconstrucția să poată fi transpusă legislativ fără riscuri de neconstituționalitate sau de incompatibilitate cu dreptul Uniunii Europene.

Natura documentului

Acesta este un Sovereign Institute Brief, o analiză cu direcție practică, hands on, construită pe legislație, date publice și estimări proprii declarate ca atare.

Momentul explică forma. România se află într-o situație economică precară, la un pas de retrogradarea în categoria speculativă a ratingurilor suverane, iar la acest prag fiecare trimestru pierdut se plătește direct în costul finanțării publice. Până când cercetarea aplicată din proiectul România Ambițioasă 2047 va fi completă, Brief-ul de față reprezintă baza de fundamentare pe care institutul o consideră corectă, atât pentru discuția publică imediată, cât și pentru proiectul de țară.

Ipotezele sunt așezate la vedere. Fiecare cifră are sursa alături sau este marcată explicit ca estimare proprie, fiecare mecanism are un indicator prin care poate fi verificat, iar traiectoriile sunt prezentate ca scenarii, nu ca predicții. Aceasta este și logica proiectului de țară: baza se așază acum, iar cercetarea extinsă o testează și o duce mai departe.

Documentul este o direcție de analiză și reconstrucție economică, nu un proiect de act normativ. Formulările sunt construite pentru a rezista etapei următoare, aceea în care obiectivele devin texte de lege, iar textele de lege sunt verificate de Curtea Constituțională, de instanțe și de instituțiile europene.

Principiile de legalitate ale reconstrucției

The legality framework of the reconstruction

O reconstrucție economică se pierde cel mai des nu în dezbaterea publică, ci în controlul de constituționalitate și în verificarea de compatibilitate europeană. Din acest motiv, garanțiile juridice sunt așezate la începutul documentului, nu într-o anexă. Ele nu limitează obiectivele de mai jos, ci le fac implementabile.

1. Drepturile deja stabilite nu se ating retroactiv

Toate măsurile produc efecte pentru viitor. Situațiile juridice consolidate și drepturile câștigate în condițiile legii sunt protejate, iar tranzițiile se fac prin norme explicite, nu prin efect imediat.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

2. Niciun drept fundamental nu se condiționează de renunțarea la altul

Regimul cumulului dintre pensie și veniturile salariale se reformează prin incompatibilități, conflicte de interese și situații obiectiv delimitate, nu prin interdicție generală. Dreptul la pensie și dreptul la muncă rămân drepturi distincte, a căror limitare nu poate fi dispusă automat.[1]

3. Nicio țintă cantitativă nu înlocuiește analiza

Țintele de reducere a posturilor sau a reglementărilor au caracter orientativ la nivel agregat. Ele nu se aplică uniform și automat fiecărei instituții, iar în administrația publică locală măsurile respectă descentralizarea, autonomia locală și obligația de continuitate a serviciului public.[2]

4. Algoritmul sprijină decizia, nu o înlocuiește

Instrumentele de analiză de date și de inteligență artificială din administrația fiscală au rol de prioritizare. Un rezultat algoritmic nu constituie, prin el însuși, temei exclusiv pentru o sancțiune, pentru refuzul unui drept fiscal sau pentru blocarea unei rambursări. Contribuabilul este informat, are dreptul la o verificare umană efectivă și la contestare.[3]

5. Capitalul privat participă voluntar

Fondurile de pensii, asigurătorii, instituțiile de credit și ceilalți investitori instituționali nu sunt obligați să investească în proiecte selectate de autorități. Participarea lor este exclusiv voluntară, în condiții de piață și în limitele normelor prudențiale aplicabile fiecărei categorii.

6. Intervenția statului trece testul ajutorului de stat

Stimulentele fiscale se construiesc pe criterii generale, obiective și nediscriminatorii, fără condiționare de naționalitatea capitalului. Orice intervenție financiară se analizează prin prisma normelor privind ajutorul de stat și a principiului investitorului privat în economia de piață.

7. Digitalizarea nu devine o barieră

Modelul urmărit este digital-first, nu digital-only. Reorganizarea rețelei fizice de relații cu publicul se face numai după ce există canale alternative accesibile și asistență pentru persoanele vulnerabile.

---

[1] Curtea Constituțională a sancționat soluția legislativă care condiționa exercitarea dreptului la pensie de neexercitarea dreptului la muncă, reținând că un drept fundamental nu poate fi limitat până la anihilare prin condiționarea exercitării sale de renunțarea la un alt drept fundamental. Orice regulă privind cumulul trebuie așadar construită pe incompatibilități, conflicte de interese și situații obiectiv delimitate, nu pe o interdicție generală.

[2] Constituția așază administrația publică locală pe principiile descentralizării și autonomiei locale, iar între prefect și autoritățile locale nu există raporturi de subordonare. În cazul personalului contractual, Codul muncii cere ca desființarea postului să fie efectivă, reală și serioasă, procedurile aplicabile funcționarilor publici fiind distincte.

[3] Regulamentul (UE) 2016/679 limitează deciziile bazate exclusiv pe prelucrare automatizată atunci când produc efecte juridice sau afectează semnificativ persoana și impune garanții privind intervenția umană, informarea și contestarea. Regulamentul (UE) 2024/1689 privind inteligența artificială adaugă cerințe de documentare, trasabilitate, calitatea datelor și supraveghere umană, proporțional cu nivelul de risc al sistemului.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

8. Simplificarea nu erodează garanții

Reducerea sarcinilor administrative nu afectează obligațiile care rezultă din Constituție, din dreptul Uniunii Europene, din tratatele internaționale, din protecția mediului, sănătatea publică, securitate, protecția consumatorilor, drepturile lucrătorilor și prevenirea fraudei.

9. Cifrele sunt scenarii, nu promisiuni juridice

Estimările de economii, venituri și deficit sunt scenarii de politică publică, condiționate de evoluțiile macroeconomice și de măsurile efectiv adoptate. Ele nu înlocuiesc fundamentarea financiară a actelor normative ulterioare și rămân compatibile cu traiectoria de cheltuieli nete și cu planul fiscal-structural național.[4]

Partea A. Reconstrucţia pe termen mediu, 1 până la 5 ani

Part A. Medium-term reconstruction, one to five years

Economia românească se află simultan sub presiunea unei încetiniri economice, a deficitului structural, a blocajului investițional și a unei crize de încredere politică. Orice pachet de măsuri trebuie să îndeplinească patru condiții în același timp:

1. să stabilizeze bugetul fără a distruge consumul intern;
2. să protejeze populația activă și pe cea vulnerabilă;
3. să restructureze aparatul public în profunzime;
4. să creeze premisele unei economii productive, bazate pe capitalizare, digitalizare și competitivitate regională.

Modelul de intervenție nu poate fi unul exclusiv contabil, construit doar pe creșteri de taxe, pentru că România are o problemă de conformare fiscală, nu doar una de nivel al fiscalității. În același timp, paradigma statului angajator universal, în care companiile și agențiile publice devin instrumente politice de absorbție a forței de muncă, și-a atins limita bugetară.

Cele unsprezece măsuri de mai jos formează planul de relansare. Componenta de resurse naturale apare exclusiv din perspectiva veniturilor publice generate prin redevențe, dividende și participații ale statului. Politica de exploatare a zăcămintelor, renegocierea contractelor și eventuala recalibrare a redevențelor cer un audit distinct și vor face obiectul unei componente sectoriale separate.

[4] Regulamentul (UE) 2024/1263 stabilește cadrul european pentru coordonarea politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală, inclusiv traiectoria de cheltuieli nete și planul fiscal-structural național pe termen mediu.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

1. Audit economic național și clasificarea companiilor de stat, 6 până la 12 luni

Prima măsură este un audit economic independent pentru toate companiile și agențiile de stat, construit pe criterii de eficiență economică, relevanță strategică[5] și impact social. Auditul este comandat de Guvern, printr-un mecanism interinstituțional coordonat de Ministerul Finanțelor și AMEPIP, folosind datele Curții de Conturi și ale autorităților tutelare. Evaluarea economico-financiară trece printr-un filtru extern independent, selectat prin procedură competitivă, format din consultanți financiari, juridici și de performance management. Termenul pentru clasificarea preliminară este de 6 luni, iar pentru evaluarea completă de maximum 12 luni. Costul auditului se prevede distinct în bugetul reconstrucției și se raportează public.

Companiile se împart în patru categorii:

- strategice și profitabile;
- strategice, dar neperformante;
- non-strategice recuperabile;
- non-strategice insolvabile.

În maximum 12 luni se ia decizia de restructurare, privatizare, fuziune, dizolvare sau inițiere a procedurii de insolvență. Termenul privește decizia, nu finalizarea procedurii. Implementarea urmează dreptul societar, legislația insolvenței și normele privind transferul întreprinderii și protecția salariaților. Nu se instituie o prezumție automată în favoarea privatizării: fiecare opțiune se analizează de la caz la caz, în funcție de natura activelor, de obligațiile de serviciu public, de viabilitatea economică și de efectele asupra concurenței. Datoriile nu se transferă automat bugetului public, iar orice intervenție a statului se analizează inclusiv prin prisma normelor europene privind ajutorul de stat.

Presiunea socială generată de restructurări se atenuează prin reconversie profesională dinamică și prin analiza contextuală a pachetelor de beneficii acordate conform legii. Pentru salariații aflați în ultimii ani de activitate se analizează o formulă de pensionare anticipată construită pe criterii obiective și verificabile: vârstă, stagiu de cotizare, vechime totală în muncă și, după caz, condiții de muncă sau restricții statutare. Reperul de 85% din condițiile planului de pensionare poate fi folosit ca prag de eligibilitate numai dacă este definit prin indicatori juridici și actuariali verificabili, care permit identificarea clară a persoanelor eligibile. Renunțarea la diminuarea cuantumului pensiei se analizează doar pentru situații obiectiv diferențiate, cu justificarea impactului financiar și actuarial și cu norme tranzitorii clare. Pentru celelalte situații rămâne aplicabilă o diminuare proporțională și transparentă, corelată cu perioada de anticipare.

[5] Relevanța strategică se stabilește prin cinci criterii de lucru: securitate națională sau infrastructură critică; monopol natural; securitate energetică ori de aprovizionare; furnizarea unui serviciu public esențial pentru care piața nu oferă un substitut rezonabil; importanță sistemică demonstrabilă.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

În paralel, managementul companiilor strategice se profesionalizează prin indicatori de performanță obligatorii și contracte legate direct de profitabilitate, investiții și productivitate.

2. Reducerea graduală a aparatului birocratic prin digitalizare și automatizare, 3 până la 5 ani

România are una dintre cele mai mari disproporții din Uniunea Europeană între costul administrativ și eficiența serviciilor publice. Soluția nu este concedierea brutală, ci înlocuirea progresivă a muncii repetitive prin digitalizare și inteligență artificială administrativă.

Reducerea se face prin analiza funcțiilor, nu a persoanelor: eliminarea atribuțiilor duplicate, comasarea structurilor, automatizarea proceselor și evaluarea necesarului real de personal. Blocarea angajărilor nu este orizontală, ci diferențiată, pentru a permite recrutarea în structurile deficitare și în domeniile cu competențe tehnice rare. În administrația publică locală, măsurile respectă descentralizarea și autonomia locală, iar unitățile administrativ-teritoriale își adaptează deciziile la competențele exercitate, la capacitatea financiară și la obligația de continuitate a serviciilor publice. Pentru funcționarii publici și pentru personalul contractual se aplică procedurile și garanțiile prevăzute de statutele și legile incidente, iar orice reorganizare trebuie să fie efectivă, fundamentată și verificabilă.[6]

Economiile brute se prezintă separat de costul investițional al digitalizării. În primele 24 până la 36 de luni reconstrucția presupune cheltuieli de capital pentru interoperabilitate, cloud guvernamental, securitate cibernetică, automatizare și inteligență artificială. Finanțarea folosește prioritar fondurile europene disponibile, completate de bugetul de stat, iar fiecare proiect prezintă ex ante costul total, economia anuală estimată și perioada de recuperare a investiției.

Într-un interval de 3 până la 5 ani:

- rețeaua de ghișee fizice se reorganizează acolo unde devine redundantă, numai după asigurarea unor canale alternative accesibile și a asistenței pentru persoanele vulnerabile;
- plățile și avizele publice se integrează într-o platformă unică;
- ANAF, CNAS, ITM și administrațiile locale se interconectează;
- posturile administrative duplicate se îngheață și se elimină natural, prin pensionare și restructurare.

Economia salarială se redirecționează către educație, sănătate, infrastructură și digitalizare industrială.

[6] Constituția așază administrația publică locală pe principiile descentralizării și autonomiei locale, iar între prefect și autoritățile locale nu există raporturi de subordonare. În cazul personalului contractual, Codul muncii cere ca desființarea postului să fie efectivă, reală și serioasă, procedurile aplicabile funcționarilor publici fiind distincte.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

3. Sistem fiscal diferențiat pentru capitalul productiv, 2 până la 3 ani

România taxează disproporționat munca și prea puțin capitalul neproductiv. Relansarea cere un model fiscal construit pe stimularea reinvestirii profitului și a industrializării locale.

- impozit redus pentru profitul reinvestit în automatizare și tehnologie;
- deductibilitate accelerată pentru investiții industriale;
- stimulente neutre fiscal pentru investițiile realizate pe teritoriul României, indiferent de naționalitatea capitalului, condiționate de investiții productive, valoare adăugată, inovare, locuri de muncă și respectarea normelor europene privind ajutorul de stat;
- eliminarea tratamentelor fiscale care favorizează artificial activitățile neproductive și reducerea barierelor de intrare pe piețele excesiv concentrate, prin politica de concurență și reglementare pro-competitivă, nu prin categorii discreționare de supraimpozitare.

Criteriile de eligibilitate se formulează astfel încât să permită aplicarea uniformă și verificarea ex post a rezultatului economic urmărit. Înainte de adoptare se evaluează impactul bugetar, compatibilitatea cu regulile privind ajutorul de stat și riscul de avantaje selective, iar măsurile pot include plafoane, termene, condiții de menținere a investiției și clauze de revizuire. Efectul urmărit este mutarea presiunii fiscale din zona productivă în zona rentieră și speculativă.

4. Program național de reindustrializare regională, 3 până la 4 ani

Creșterea economică nu se poate susține doar prin consum, retail și servicii cu valoare adăugată redusă. Programul nu stabilește administrativ ce industrii se amplasează în fiecare regiune. Statul construiește condițiile de competitivitate, adică infrastructură, conectivitate energetică, terenuri pregătite, autorizare rapidă, educație tehnică și acces la finanțare, iar alocarea sectorială a capitalului rămâne a investitorilor. Specializarea regională de mai jos are caracter orientativ și derivă din avantaje comparative existente:

- industrie agroalimentară în sud și est;
- tehnologie și inteligență artificială în București, Cluj, Iași și Timișoara;
- industrie energetică și metalurgică în sud-vest;
- logistică și producție pentru reconstrucția Ucrainei în nord-est.

Rolul statului este de facilitator: terenuri industriale, infrastructură, energie predictibilă și garanții pentru investiții strategice[7]. Soluția nu este subvenția permanentă, ci reducerea costului inițial de capitalizare.

[7] Garanțiile de stat rămân un instrument excepțional, plafonat, temporar și remunerat la un preț compatibil cu riscul, destinat proiectelor cu externalități strategice demonstrabile. Expunerea contingentă totală se publică și se include în analiza sustenabilității finanțelor publice.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

5. Protecția populației prin plafonarea fiscalității pe muncă, 2 până la 3 ani

În recesiune, creșterea poverii fiscale asupra clasei active produce reducerea consumului, evaziune, migrație și contractarea economiei. Obiectivul este reducerea taxării efective a muncii fără abandonarea principiului cotei unice. Instrumentul recomandat este o deducere personală sau de bază, ori un credit fiscal aplicat transparent, astfel încât stimulentul să se concentreze pe intrarea și menținerea în piața muncii, fără introducerea unor cote progresive.

Pentru sectoarele critice, respectiv construcții, agricultură, IT, producție industrială și sănătate, statul poate aplica reduceri temporare de contribuții condiționate de menținerea locurilor de muncă[8].

6. Reforma cheltuielilor publice și a privilegiilor bugetare, 6 până la 18 luni

Orice ajustare economică devine imposibilă social dacă populația percepe că doar sectorul privat și clasa medie suportă costul crizei. Zonele de intervenție sunt următoarele:

- componenta necontributivă excesivă a pensiilor de serviciu, tratată distinct de dreptul la pensia contributivă[9];
- regimul cumulului dintre pensie și veniturile salariale în instituțiile publice, reformat prin incompatibilități, conflicte de interese și cumuluri finanțate din aceeași sursă publică, fără suprimarea dreptului la pensie sau a dreptului la muncă[10];
- sporurile fără justificare economică;
- agențiile fără impact măsurabil, identificate prin testul de utilitate instituțională[11].

Analiza cumulului are în vedere funcțiile pentru care există incompatibilități legale, situațiile de conflict de interese și particularitățile serviciilor publice esențiale. Orice limitare se stabilește prin lege, pe criterii obiective și verificabile, proporțional cu scopul urmărit și nediscriminatoriu. În paralel, toate cheltuielile publice se publică într-un sistem transparent, accesibil publicului în timp real.

[8] Orice reducere temporară de contribuții are termen explicit, evaluare anuală și sursă de compensare pentru bugetele de asigurări sociale, iar beneficiul este condiționat de menținerea ocupării și de conformarea fiscală.

[9] Reforma vizează prioritar componenta necontributivă a pensiilor de serviciu și beneficiile fără fundament contributiv, nu dreptul persoanei de a primi pensia contributivă. Pentru sistemele în care independența funcției beneficiază de protecție constituțională, inclusiv magistratura, regimul se tratează distinct, în limitele jurisprudenței constituționale și europene.

[10] Curtea Constituțională a sancționat soluția legislativă care condiționa exercitarea dreptului la pensie de neexercitarea dreptului la muncă, reținând că un drept fundamental nu poate fi limitat până la anihilare prin condiționarea exercitării sale de renunțarea la un alt drept fundamental. Orice regulă privind cumulul trebuie așadar construită pe incompatibilități, conflicte de interese și situații obiectiv delimitate, nu pe o interdicție generală.

[11] Testul de utilitate instituțională verifică: existența unei competențe distincte; absența suprapunerii cu altă instituție; raportul cost/rezultat; existența unor indicatori măsurabili; justificarea existenței ca entitate juridică separată.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

7. Reformarea ANAF prin analiză de date și inteligență artificială, 1 până la 2 ani

Problema României nu este nivelul taxelor, ci incapacitatea colectării. ANAF se reconstruiește ca instituție digitală, pe principiul risk-based enforcement, rights-based safeguards:

- facturare electronică integrată complet și plăți digitale mobile;
- analiză predictivă a evaziunii;
- interconectare bancară și comercială;
- analiză de risc fiscal pentru companii, cu rol de prioritizare a controalelor.

Scorul de risc nu produce automat sancțiuni și nu înlocuiește decizia administrativă supusă controlului judiciar. Un rezultat algoritmic nu constituie, prin el însuși, temei exclusiv pentru aplicarea unei sancțiuni, pentru refuzul unui drept fiscal, pentru blocarea unei rambursări sau pentru o altă măsură cu efecte juridice ori semnificative asupra contribuabilului. Înainte de utilizarea unui sistem cu impact ridicat se evaluează temeiul juridic al prelucrării, necesitatea și proporționalitatea datelor, riscurile de discriminare, securitatea informațiilor, perioada de stocare și trasabilitatea operațiunilor, inclusiv prin evaluare de impact asupra protecției datelor.[12]

Contribuabilul beneficiază de prezumția de bună-credință, de informare accesibilă privind utilizarea profilării și rolul rezultatului algoritmic, de o verificare umană efectivă, de motivare individualizată și de contestare potrivit procedurii legale. Metodologia tehnică se documentează și se auditează periodic, fără divulgarea informațiilor protejate de secretul comercial sau de cerințele de securitate, cu condiția ca aceste protecții să nu golească de conținut dreptul persoanei de a înțelege și contesta decizia.

Rezultatul urmărit este simplu: statul reduce presiunea pe contribuabilul corect și concentrează resursele asupra evaziunii reale.

8. Fondul Român Strategic de Co-Investiții, minimum 2 ani

România are o problemă structurală de capitalizare a investițiilor productive și de mobilizare a capitalului privat către proiecte cu impact strategic. Economia dispune de resurse financiare importante în fondurile de pensii, în sectorul bancar și la investitorii instituționali, însă acestea sunt conectate insuficient cu proiectele de infrastructură, industrie, energie și tehnologie cu valoare adăugată ridicată.

În locul unui fond suveran tradițional, documentul propune un Fond Român Strategic de Co-Investiții, în care statul acționează ca investitor-ancoră minoritar, iar majoritatea capitalului este atrasă din piață. Capitalizarea inițială se realizează printr-un mix de:

[12] Regulamentul (UE) 2016/679 limitează deciziile bazate exclusiv pe prelucrare automatizată atunci când produc efecte juridice sau afectează semnificativ persoana și impune garanții privind intervenția umană, informarea și contestarea. Regulamentul (UE) 2024/1689 privind inteligența artificială adaugă cerințe de documentare, trasabilitate, calitatea datelor și supraveghere umană, proporțional cu nivelul de risc al sistemului.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

- aport etapizat de capital al statului, din dividende extraordinare și din valorificarea unor participații publice;
- investiții voluntare ale fondurilor de pensii și ale investitorilor instituționali, în condiții de piață și în limitele normelor prudențiale aplicabile;
- capital privat național și internațional;
- co-investiții realizate la nivelul fiecărui proiect, fără garanție suverană generalizată.

Participarea fondurilor de pensii, a asigurătorilor și a instituțiilor de credit rămâne exclusiv voluntară. Documentul nu propune obligarea acestor entități să investească în proiecte selectate de autoritățile publice, iar normele privind prudența, diversificarea, administrarea riscurilor și interesul participanților rămân integral aplicabile.

Mecanismul urmărește ca fiecare leu de capital public să mobilizeze multipli de capital privat, transformând statul din finanțator direct într-un catalizator al investițiilor productive și al dezvoltării pieței de capital din România.

9. Pact național pentru stabilitate politică și predictibilitate fiscală, 12 până la 18 luni

Economia reacționează negativ la impredictibilitate. Codul fiscal a suferit 790 de modificări majore și medii în perioada 2018-2026. România are nevoie de un acord politic transversal prin care:

- taxele majore să nu fie schimbate arbitrar;
- investițiile strategice să continue indiferent de ciclul electoral;
- marile reforme administrative să fie asumate multianual.

Investitorii fug mai repede de haos decât de fiscalitate ridicată. Predictibilitatea devine, în acest fel, un activ economic strategic, iar construirea ei costă mai puțin decât aproape orice altă măsură din acest document.

10. Dereglementare și reducerea costului administrativ pentru economie, 1 până la 2 ani

Reconstrucția administrației trebuie dublată de reducerea costului de conformare suportat de mediul privat. Obiectivul este simplificarea relației dintre stat și companie și eliminarea reglementărilor, avizelor și procedurilor care nu produc o valoare publică măsurabilă. Programul include:

- evaluarea unei reguli de tip one in, two out, prin care introducerea unei obligații administrative noi este însoțită de eliminarea sau simplificarea a cel puțin două obligații administrative existente;
- SME Test obligatoriu pentru evaluarea impactului noilor reglementări asupra IMM-urilor;
- inventarierea și eliminarea avizelor, licențelor și raportărilor redundante;

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

- principiul once only, prin care statul nu mai poate solicita unei companii informații pe care o altă instituție publică le deține deja;
- extinderea aprobării tacite și termene maximale de autorizare, acolo unde cadrul juridic permite;
- inspecții și controale bazate pe analiza de risc;
- un portal unic pentru autorizarea și monitorizarea investițiilor.

Simplificarea nu afectează obligațiile care rezultă din Constituție, din dreptul Uniunii Europene, din tratatele internaționale, din protecția mediului, sănătatea publică, securitate, protecția consumatorilor, drepturile lucrătorilor și prevenirea fraudei sau a criminalității financiare. Fiecare eliminare este precedată de o analiză de impact și nu poate suprima garanții juridice doar pentru atingerea unei ținte cantitative.

Inteligența artificială devine un instrument transversal al reconstrucției, folosit atât pentru automatizarea administrației și identificarea reglementărilor redundante, cât și pentru reducerea timpului și a costului de conformare suportate de companii. Ținta este reducerea măsurabilă a acestui cost și trecerea de la un stat care solicită și verifică repetitiv informații la unul care intervine mai puțin, mai rapid și proporțional cu riscul real.

11. Investiții în educație economică și reconversie profesională, 1 până la 2 ani

Transformarea economică va elimina multe locuri de muncă administrative și repetitive. Fără reconversie profesională, riscurile sunt șomajul structural, radicalizarea socială și dependența bugetară. Cu reconversie, aceleași persoane devin resursa cea mai ieftină de creștere pe care o are economia, pentru că sunt deja formate, deja angajate și deja obișnuite cu procese administrative complexe.

Este necesar un program național de educație financiară, competențe digitale, reconversie industrială, pregătire în inteligență artificială și automatizare și antreprenoriat aplicat. Economia viitorului nu va fi dominată de statele cu cele mai multe resurse, ci de cele cu cea mai adaptabilă forță de muncă.

> **Schimbarea de paradigmă**
>
> Modelul bazat pe consum alimentat prin deficit, importuri și expansiune birocratică și-a atins limitele structurale. Austeritatea fără reconstrucție produce doar stagnare și tensiune socială, iar continuarea cheltuielilor neproductive nu mai este sustenabilă într-un context european dominat de costuri ridicate de finanțare. Soluția realistă este mixtă: disciplină fiscală, restructurare administrativă, dereglementare, protecția capitalului productiv și reconstrucția capacității industriale interne.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

Partea B. Mecanism integrat de relansare economică, 1 până la 3 ani

Part B. Integrated economic recovery mechanism, one to three years

Model fiscal-bugetar, impact macroeconomic și efecte sociale

România nu mai poate funcționa prin ajustări marginale. Deficitul structural ridicat, presiunea dobânzilor, costul aparatului administrativ și scăderea competitivității generează simultan vulnerabilitate bugetară, vulnerabilitate socială și vulnerabilitate investițională. Mecanismul de relansare se construiește, de aceea, pe un echilibru între austeritate inteligentă și stimul economic productiv. Nu este suficient nici să tai cheltuieli, nici să crești taxe. Resursele trebuie mutate din economia administrativă în economia productivă.

I. Modelul general al mecanismului

Modelul funcționează pe cinci piloni simultani:

Pilon	Obiectiv	Efect
Restructurare administrativă	Reducerea risipei	Scăderea deficitului
Digitalizare fiscală	Creșterea colectării	Venituri suplimentare
Reindustrializare	Creșterea PIB-ului productiv	Locuri de muncă
Protecție socială țintită	Plasă socială de tranziție[13]	Stabilitate socială
Fond de co-investiții	Capitalizare internă	Multiplicare economică

II. Baza de calcul

Modelul este raportat la economia României la finalul anului 2026, cu o scădere economică de 0,4 puncte procentuale din PIB real, conform estimărilor proprii. Estimări de bază:

- PIB nominal estimat: 2022 miliarde lei;
- deficit bugetar estimat: aproximativ 6,6% din PIB[14];

[13] Plasă socială țintită de tranziție, destinată prevenirii excluziunii și conservării capacității minimale de consum pe durata reconstrucției.

[14] Ținta de 6,2% din PIB propusă în bugetul de stat pentru 2026 este presurizată de ratarea a 10 miliarde de euro din PNRR prin Legea salarizării unitare, posibil și prin cererea de plată aferentă Legii integrității, precum și de neînchiderea șantierelor aflate în derulare până la 31.12.2026. Se adaugă presiunea prețului petrolului și al gazelor naturale, care va alimenta deficitul de final de an pentru a nu alimenta rata inflației, și arieratul generat de contractul cu Pfizer, care reprezintă singur 0,2 puncte procentuale din PIB.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

- cheltuieli bugetare totale, conform INS și CNP: aproximativ 43% din PIB[15];
- venituri fiscale, conform INS și CNP: aproximativ 35% din PIB[16];
- gap de colectare TVA, conform Comisiei Europene: aproximativ 30%.

III. Reducerea aparatului bugetar

Mecanismul cuprinde comasarea agențiilor, digitalizarea proceselor repetitive, blocarea diferențiată a angajărilor și eliminarea posturilor neesențiale. Reducerea graduală estimată este de 12% din posturile administrative în 3 ani[17], adică aproximativ 150.000 de posturi, la un cost mediu de aproximativ 110.000 lei pe an și pe post[18]:

150.000 × 110.000 = 16,5 miliarde lei, distribuite pe 3 ani

Impactul este o reducere de deficit de aproximativ 0,8% din PIB pe 3 ani, dintre care aproximativ 0,27% pentru anul 2027.

Ținta de 12% reprezintă plafonul scenariului central pentru funcțiile identificate ca redundante în urma auditului funcțional. Ea nu este o reducere orizontală cu 12% a personalului bugetar și nu se aplică automat fiecărei instituții sau unități administrativ-teritoriale. Cea mai mare parte a ajustării provine din pensionări, posturi vacante și contracte pe durată determinată care nu se prelungesc.

IV. Eliminarea pierderilor din companiile de stat

Multe companii de stat produc pierderi, absorb subvenții, acumulează arierate și generează datorii ascunse. Estimarea conservatoare a subvențiilor și pierderilor acoperite indirect, conform estimărilor proprii și ale Guvernului României, este de aproximativ 20 miliarde lei pe an.

În ipoteza în care 40% sunt restructurate și privatizate, 30% privatizate direct și 30% lichidate, economia anuală devine:

20 × 0,65 = 13 miliarde lei

Factorul 0,65 reprezintă costurile statului cu menținerea activității celor 30% dintre companiile lichidate direct.[19]

[15] Estimările proprii ne indică faptul că, raportat la PIB la final de an 2026, cheltuielile bugetare totale vor fi de aproximativ 44% din PIB.

[16] Estimările proprii ne indică faptul că, raportat la PIB la final de an 2026, veniturile fiscale vor fi de aproximativ 37% din PIB.

[17] Aparatul administrativ număra 1,3 milioane de angajați bugetari (aparat central, aparat local și structuri conexe), conform Guvernului României, la 31 decembrie 2025. La 31 august 2026 numărul scăzuse la 1,26 milioane, estimarea pentru finalul lui 2026 fiind de aproximativ 1,25 milioane.

[18] Estimarea costului mediu pornește de la persoanele aflate în marja de 2 ani față de vârsta de pensionare și minimul de ani activi necesari pensionării, precum și de la posturile dublate prin natura fișei postului, întâlnite în zona personalului contractual, care reprezintă în medie un cost salarial pentru stat de 110.000 lei pe an și pe post. Costul social rămâne redus, pentru că persoanele aflate în perioada vârstei de pensionare sunt distribuite pe 3 ani, iar contractelor pe durată determinată nu li se prelungește termenul.

[19] După 3 ani de IPO, oferte secundare și restructurări se poate ajunge la un factor de 0,85, cu menținerea intervenției statului în companiile deținute minoritar. Pierderea s-ar reduce astfel la 3 miliarde de lei pe an, iar câștigul ar urca la 17 miliarde de lei pe an.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

Impactul este o reducere de deficit de aproximativ 0,63% din PIB.

Pentru întreprinderile care nu trec testul de relevanță strategică descris în Partea A, punctul 1, menținerea participației publice trebuie justificată economic la fel de riguros ca orice altă opțiune. Decizia rămâne una analizată de la caz la caz, în condițiile legii, fără prezumție automată în favoarea privatizării și fără transfer de bunuri din proprietatea publică în afara cadrului legal.

V. Digitalizarea ANAF şi creşterea colectării

România pierde anual sume importante din evaziunea la TVA, din economia gri și din neconformare fiscală. Gap-ul de TVA estimat este de aproximativ 45 miliarde lei pe an, conform Comisiei Europene, raportul Mind the Gap, 2025.

Un sistem construit pe analiză fiscală asistată de inteligență artificială, e-facturare completă, interconectare bancară și analiză de risc poate recupera gradual 35% din gap în primul an, 50% în al doilea și 60% în al treilea. Chiar și după 3 ani România nu ar atinge media europeană, ceea ce înseamnă că spațiul de recuperare rămâne consistent și după încheierea acestui mecanism.

45 × 0,35 = 15,8 miliarde lei în anul 1

Impactul este de aproximativ 0,76% din PIB venituri suplimentare, obținute fără majorarea vreunei cote de impozitare.

VI. Reforma pensiilor speciale şi a sporurilor

Costul anual total estimat este de aproximativ 17 miliarde lei. Reducerea graduală se realizează prin plafonare, contributivitate parțială și eliminarea sporurilor nejustificate, cu o economie realistă de 30%:

17 × 0,3 = 5,1 miliarde lei

Impactul este o reducere de deficit de aproximativ 0,25% din PIB. Intervenția vizează componenta necontributivă și beneficiile fără fundament contributiv, cu tratarea distinctă a sistemelor în care independența funcției beneficiază de protecție constituțională.[20]

VII. Stimularea economiei productive

Mecanismul presupune reducerea taxării pentru profitul reinvestit, producția industrială, tehnologie și agricultura procesatoare. Efectul inițial este o pierdere de venituri fiscale de aproximativ 6 miliarde lei.

Efectul multiplicator este însă mai mare. În economia României, multiplicatorul pentru produse standard cu valoare adăugată brută redusă este de 5x, iar pentru elementele de tehnologie cu valoare adăugată

[20] Reforma vizează prioritar componenta necontributivă a pensiilor de serviciu și beneficiile fără fundament contributiv, nu dreptul persoanei de a primi pensia contributivă. Pentru sistemele în care independența funcției beneficiază de protecție constituțională, inclusiv magistratura, regimul se tratează distinct, în limitele jurisprudenței constituționale și europene.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

brută mare ajunge la 20x. O medie de 12,5x[21] generează un PIB suplimentar potențial de 75 miliarde lei, echivalentul unei creșteri economice de 3,63% din PIB, distribuită pe 3 ani.

VIII. Efectul multiplicator economic

În economiile emergente industrializante, multiplicatorul investițional se situează între 1,5 și 2,2. Scenariul folosit aici este cel conservator, 1,9. Dacă stimulentele produc 15,8 miliarde lei colectare suplimentară prin reducerea gap-ului de TVA:

15,8 × 1,9 = 30,02 miliarde lei PIB suplimentar

Cele 30,02 miliarde lei au o rată de eficiență financiară de 70%, ceea ce înseamnă că, în lanțul de transfer de la input la output, se generează 21 miliarde lei profit brut pentru cei care au implementat utilizarea capitalului, inclusiv companii sau entități de stat. La o rată efectivă de taxare de 29,44%[22]:

21 × 0,2944 = 6,2 miliarde lei venituri fiscale autogenerate[23]

Rezultatul este următorul: statul pierde inițial 6 miliarde lei, recuperează 6,2 miliarde lei, iar câștigul net este de 0,2 miliarde lei. Stimulentul se autofinanțează, iar efectul economic rămâne în economie.

IX. Fondul Român Strategic de Co-Investiții

Investitor	Capital	Pondere
Statul român	5 mld. lei	20%
Fonduri de pensii și investitori instituționali români	7,5 mld. lei	30%
Investitori instituționali internaționali	7,5 mld. lei	30%
Private equity, infrastructură, asigurători, alți investitori	5 mld. lei	20%
Total	25 mld. lei	100%

Sursele bugetare pentru cele 5 miliarde lei pot proveni din dividende extraordinare ale unor participații de stat, din venituri din privatizări și listări secundare și din alocări bugetare de capital.

[21] Există o diferență de nuanță între multiplicatorul investițional keynesian, care descrie simplificat relația input-output la nivel macroeconomic și reprezintă exclusiv inputul statului (punctul VIII), și multiplicatorul tehnologic investițional pe bunuri și servicii cu valoare adăugată brută mare, generat de inputul companiilor private (punctul VII). Primul este utilizat aici în scenariu conservator, 1,9x; al doilea, în scenariu moderat, 12,5x.

[22] Rata efectivă de taxare cuprinde 16% impozit pe profit la care se adaugă 16% impozit pe dividend, generând 29,44 lei impozit direct pentru fiecare 100 lei profit.

[23] Venituri generate prin aplicarea standard a multiplicatorului investițional keynesian. Costurile cu contribuțiile sociale sunt deja asimilate în economie, dispersia acestor outputuri nefiind un factor perturbator care să impună includerea lor ca efect distinct.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

Fondul nu poate finanța mai mult de 49% din valoarea unei investiții și, ca regulă, nu poate fi investitor unic într-un proiect. Dacă piața nu este dispusă să riște capital alături de fond, statul are nevoie de un motiv extraordinar de solid pentru a o face singur. Este un test de piață încorporat în mecanism.

Alocarea orientativă pe domenii:

- maximum 30% infrastructură și logistică;
- 25% energie și securitate energetică;
- 20% industrie și advanced manufacturing;
- 10% agroindustrial;
- 10% tehnologie, inteligență artificială și scale-ups;
- 5% alte investiții strategice.

Fondul nu poate finanța pierderile curente ale companiilor de stat, nu poate recapitaliza societăți insolvabile pentru a evita restructurarea, nu poate cumpăra participații de la stat doar pentru a genera artificial venituri bugetare, nu poate finanța cheltuieli curente ale administrației și nu poate investi pe baza unei decizii a Guvernului. Obiectivul nu este extinderea proprietății statului în economie, ci utilizarea limitată a capitalului public pentru mobilizarea capitalului privat.

În scenariul central, fondul are angajamente de capital de aproximativ 25 miliarde lei, din care maximum 5 miliarde lei, adică 20%, reprezintă participarea statului. Restul de aproximativ 20 miliarde lei este atras voluntar de la fonduri de pensii, investitori instituționali români și internaționali, fonduri de private equity, societăți de asigurare și alți investitori profesioniști, în condiții de piață și cu respectarea normelor prudențiale aplicabile fiecărei categorii.

Investițiile se realizează pe criterii comerciale, pe baza randamentului ajustat la risc, iar companiile cu capital public sunt supuse acelorași criterii de eligibilitate ca societățile private. Deciziile individuale de investiție nu pot fi dispuse de Guvern sau de ministere. Selectarea proiectelor se face pe criterii publice, verificabile și neutre, prin proceduri transparente, cu separarea funcției de stabilire a politicii publice de funcția de decizie investițională.

La o participație medie a fondului de aproximativ 35% în proiectele finanțate, capitalul de 25 miliarde lei poate susține un portofoliu investițional total de aproximativ 71 miliarde lei, diferența de aproximativ 46 miliarde lei fiind atrasă la nivelul proiectelor de la co-investitori. O contribuție publică inițială de 5 miliarde lei participă astfel indirect la mobilizarea unui volum investițional de peste 70 miliarde lei, fără mecanism generalizat de îndatorare și fără garanție suverană implicită.

Investițiile au un orizont normal de 5 până la 10 ani și o strategie de exit stabilită din momentul intrării, inclusiv prin listarea la Bursa de Valori București, vânzare către investitori strategici sau instituționali ori răscumpărarea participației. Capitalul recuperat și randamentele obținute se reinvestesc, fondul devenind un mecanism revolving de capitalizare a economiei.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

Guvernanța separă explicit proprietarul public de decizia investițională. Un Consiliu de Supraveghere reprezintă investitorii, iar deciziile de alocare a capitalului aparțin unui Comitet de Investiții format majoritar din profesioniști independenți și administratorului selectat competitiv. Remunerarea managementului este legată de performanța investițională și de randamentul ajustat la risc. Fondul are reguli proprii privind raportarea riscurilor, prevenirea conflictelor de interese, controlul financiar și responsabilitatea administratorilor.

Principiul economic al mecanismului este utilizarea capitalului public ca accelerator al capitalului privat, nu ca substitut al acestuia. Statul participă acolo unde poate reduce costul inițial al capitalizării, piața validează proiectul, managementul profesionist decide investiția, iar capitalul este ulterior reciclat către următoarea generație de proiecte.

X. Impact bugetar total

Măsură	Impact la finalul anului 2027	Impact la finalul anului 2029
Reducerea aparatului administrativ	+5,5 mld. lei	+16,5 mld. lei
Eliminarea pierderilor companiilor de stat	+13 mld. lei	+17,0 mld. lei
Creșterea colectării ANAF	+15,8 mld. lei	+27,0 mld. lei
Reforma privilegiilor și a sporurilor	+5,1 mld. lei	+5,1 mld. lei
Efect net al stimulentelor economice	+0,2 mld. lei	+0,2 mld. lei
Total	+39,6 miliarde lei	+65,8 miliarde lei

XI. Impactul asupra deficitului

Deficitul estimat la finalul anului 2026, de 6,6% din PIB conform estimărilor proprii explicate la punctul II, reprezintă aproximativ 133 miliarde lei.

133 − 39,6 = 93,4 miliarde lei în 2027

Raportat la PIB-ul prognozat pentru 2027, cu o creștere economică de 2,2% an la an conform Comisiei Europene:

93,4 × 100 / 2066 ≈ 4,52%

133 − 65,8 = 67,2 miliarde lei în 2029

Raportat la PIB-ul prognozat pentru 2029, cu o creștere de 2,2% în 2027, 3% în 2028 și 3,2% în 2029, conform Comisiei Naționale de Prognoză:

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

67,2 × 100 / 2196 ≈ 3,06%

Traiectoria rămâne un scenariu de politică publică, condiționat de evoluțiile macroeconomice și de măsurile efectiv adoptate, compatibil cu traiectoria de cheltuieli nete și cu planul fiscal-structural național.[24]

XII. Efecte macroeconomice în 3 ani

Indicator	Efect
Deficit	Mecanismul pe 1 până la 3 ani realizează cea mai dificilă componentă a ajustării structurale și repoziționează deficitul pe o traiectorie sustenabilă. Convergența ulterioară sub pragul de 3% se produce până în 2030, prin efectul cumulat al măsurilor de reconstrucție, creșterea bazei fiscale și respectarea traiectoriei de cheltuieli nete convenite cu instituțiile europene.
Inflație	Se stabilizează.
Cost de finanțare al statului	Scade.
Rating de țară	Se îmbunătățește spre BBB+, condiționat de consolidarea fiscală credibilă, stabilitatea instituțională, reducerea necesarului de finanțare și implementarea reconstrucției structurale.
Investiții private	Cresc.
PIB industrial	Crește.
Șomaj	Rămâne controlabil prin reconversie.
Consum	Se menține prin protecție țintită.

Problema fundamentală este că statul consumă mai mult capital decât generează economia productivă. Din această cauză, soluția trebuie să fie:

- reducerea economiei administrative;
- creșterea economiei productive;
- mutarea capitalului către investiții și industrie;
- digitalizarea colectării fiscale;
- protejarea populației active și vulnerabile.

[24] Regulamentul (UE) 2024/1263 stabilește cadrul european pentru coordonarea politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală, inclusiv traiectoria de cheltuieli nete și planul fiscal-structural național pe termen mediu.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

Fără reconstrucție structurală, riscul este un model economic caracterizat prin stagnare cu tentă recesionistă, fiscalitate excesivă, emigrație accelerată, pierderea competitivității regionale și dependență permanentă de finanțare externă. Cu resursele mutate din consum administrativ către investiție productivă, aceeași presiune bugetară devine ocazia unei reconstrucții economice și a unei repoziționări strategice regionale.

XIII. Calendar de implementare şi responsabilitate instituţională

Implementarea se realizează etapizat, pe o perioadă inițială de 36 de luni, cu obiective, responsabilități instituționale și indicatori măsurabili. Principiul de implementare este ca reducerea cheltuielilor să urmeze auditului funcțional, iar restructurarea să fie sincronizată cu digitalizarea, dereglementarea și stimularea investițiilor productive.

Perioadă	Măsură principală	Instituție responsabilă	KPI principal
0-6 luni	Audit funcțional al administrației centrale și locale	Guvern, SGG, MF, MDLPA	100% structuri centrale și minimum 50% din cheltuielile administrației locale analizate
0-6 luni	Audit și clasificare economică preliminară a companiilor de stat	AMEPIP, MF, autorități tutelare	100% întreprinderi publice incluse în baza de analiză
0-6 luni	Inventarierea autorizațiilor, avizelor și obligațiilor administrative	SGG, ministere, autorități locale	inventar național și identificarea procedurilor redundante
0-6 luni	Proiectarea noului sistem ANAF de analiză de risc	MF, ANAF	model pilot și set de KPI aprobat
0-6 luni	Proiectarea reducerii țintite a fiscalității muncii	MF, Ministerul Muncii	simulare de impact bugetar și social
6-12 luni	Clasificarea finală a companiilor publice	AMEPIP, autorități tutelare	100% clasificate pe cele patru categorii
6-12 luni	Lansarea restructurărilor, privatizărilor, fuziunilor și procedurilor de ieșire	Guvern, MF, autorități tutelare	decizie adoptată pentru 100% dintre entitățile neviabile
6-12 luni	Prima etapă de reorganizare administrativă	Guvern, ministere, autorități locale	eliminarea sau comasarea structurilor și funcțiilor duplicate identificate

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

Perioadă	Măsură principală	Instituție responsabilă	KPI principal
6-12 luni	Program național de dereglementare	SGG, ministere	reducerea cu minimum 10% a obligațiilor administrative redundante
6-12 luni	Interoperabilitate fiscală și pilot de analiză de risc în ANAF	MF, ANAF, ADR	pilot operațional în regim shadow și măsurarea ratei de rezultate fals pozitive
12-24 luni	Restructurarea efectivă a aparatului administrativ	Guvern, ministere, autorități locale	reducerea costului administrativ real și a numărului de funcții redundante
12-24 luni	Automatizarea proceselor administrative	ADR, ministere	minimum 50% din procesele repetitive identificate digitalizate sau automatizate
12-24 luni	Reforma colectării fiscale	MF, ANAF	creșterea conformării voluntare și a veniturilor colectate pe control
12-24 luni	Operaționalizarea Fondului Român Strategic de Co-Investiții	MF, administrator independent	minimum 4 lei capital privat atras pentru 1 leu de capital public angajat
12-24 luni	Accelerarea investițiilor productive	ME, MF, autorități locale	creșterea investițiilor private și reducerea timpului mediu de autorizare
24-36 luni	Finalizarea primei etape de restructurare administrativă	Guvern, MF	atingerea economiilor structurale asumate pentru anul 3
24-36 luni	Extinderea automatizării	ADR, ANAF, ministere	reducerea costului administrativ pe tranzacție și a timpului de procesare
24-36 luni	Evaluarea independentă a reconstrucției	MF, Curtea de Conturi, evaluator extern	raport cost-beneficiu și evaluarea fiecărui KPI
24-36 luni	Corectarea mecanismelor neperformante	Guvern	eliminarea sau recalibrarea măsurilor care nu ating minimum 75% din KPI
după 36 luni	Consolidare structurală	Guvern, MF	continuarea reducerii deficitului și creșterea ponderii investițiilor productive

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

Etapa I, 0 până la 6 luni: diagnoză și proiectare

Primele șase luni nu se folosesc pentru reduceri administrative generalizate, ci pentru identificarea exactă a zonelor în care statul consumă resurse fără a produce valoare publică proporțională. Auditul funcțional analizează instituțiile, atribuțiile, costurile, suprapunerile de competențe și gradul de digitalizare, astfel încât reducerea personalului să fie consecința eliminării funcției redundante, nu obiectivul inițial al reconstrucției.

În paralel, întreprinderile publice intră într-un proces unitar de evaluare economico-financiară, AMEPIP fiind centrul instituțional al acestei componente, în limitele atribuțiilor sale legale de monitorizare și evaluare a performanței.

Tot în această etapă se proiectează reforma fiscalității muncii, mecanismul de analiză de risc al ANAF și programul național de dereglementare. Nicio măsură cu impact fiscal semnificativ nu se implementează înaintea unei simulări de impact pentru minimum trei scenarii: prudent, central și accelerat.

Etapa II, 6 până la 12 luni: primele măsuri structurale

Din luna a șasea, analiza se transformă în decizie. Companiile publice se clasifică în funcție de relevanța strategică, performanța economică și posibilitatea restructurării, iar pentru entitățile neviabile se adoptă decizia de privatizare, fuziune, dizolvare sau inițiere a procedurilor prevăzute de legislația insolvenței.

În administrația publică începe eliminarea structurilor și funcțiilor duplicate, simultan cu digitalizarea proceselor care permit reducerea necesarului de personal. Programul de dereglementare intră în faza operațională, cu o primă țintă de eliminare sau simplificare a minimum 10% dintre obligațiile administrative identificate ca redundante.

Etapa III, 12 până la 24 de luni: implementarea la scară

Al doilea an are cea mai mare intensitate a reconstrucției. Digitalizarea și automatizarea permit accelerarea restructurării administrative, iar sistemele ANAF de analiză predictivă trec gradual de la testare la utilizare operațională, cu păstrarea deciziei umane în orice măsură cu efecte asupra contribuabilului.

Obiectivul ANAF nu este creșterea numărului de controale, ci majorarea veniturilor efectiv colectate raportate la fiecare control și reducerea interacțiunilor cu contribuabilii cu risc fiscal redus. Tot acum se operaționalizează Fondul Român Strategic de Co-Investiții, cu participarea minoritară a statului și atragerea predominantă a capitalului privat, iar simplificarea autorizării începe să producă efecte măsurabile asupra investițiilor private.

Etapa IV, 24 până la 36 de luni: consolidare și evaluare

În anul al treilea, reconstrucția trece de la logica de implementare la cea de măsurare a rezultatelor. Economiile bugetare se calculează exclusiv pe baza reducerilor efectiv realizate, iar veniturile fiscale suplimentare numai pe baza sumelor efectiv colectate, nu a creanțelor fiscale stabilite.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

Fiecare program se evaluează independent, prin raportarea beneficiilor economice la CAPEX-ul și OPEX-ul necesar implementării. Măsurile care ating mai puțin de 75% din indicatorii asumați se recalibrează sau se elimină.

La finalul celor 36 de luni, România trece din faza de ajustare în faza de consolidare structurală, în care reducerea deficitului nu mai provine predominant din măsuri discreționare, ci dintr-un aparat administrativ mai redus, o colectare mai eficientă, investiții private mai mari și o bază economică productivă mai largă.

> **Regula de control a implementării**
>
> Fiecare componentă a reconstrucției are un responsabil, fiecare responsabil are un termen, fiecare termen are un KPI, iar fiecare KPI trebuie să poată fi măsurat în lei, în timp economisit sau în productivitate.

XIV. Tabloul de bord al reconstrucţiei, KPI 2027-2029

Implementarea se evaluează printr-un set limitat de indicatori economici, fiscali și administrativi, care permit măsurarea anuală a rezultatelor. Indicatorii nu sunt obiective politice, ci praguri de performanță pe baza cărora măsurile pot fi continuate, accelerate, modificate sau eliminate.

KPI	2027	2028	2029
Deficit bugetar, % din PIB	≤ 4,52%	≤ 3,67%	≤ 3,06%
Creștere reală a PIB	≥ 2,2%	≥ 3,0%	≥ 3,2%
Economii brute din reconstrucția administrației	≥ 5,5 mld. lei	≥ 11 mld. lei	≥ 16,5 mld. lei
Reducerea costului administrativ pentru companii	−5%	−10%	−15%
Reducerea funcțiilor administrative redundante	≥ 4%	≥ 8%	≥ 12%
Reducerea gap-ului de TVA	−10,5 pp	−15 pp	−18 pp
Creșterea randamentului controalelor ANAF	+10%	+20%	+30%
Reducerea controalelor asupra contribuabililor cu risc redus	−10%	−20%	−30%
Companii publice evaluate și clasificate	100%	-	-

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

KPI	2027	2028	2029
Entități neviabile cu restructurarea sau ieșirea inițiată	≥ 50%	≥ 80%	100%
Capital privat mobilizat prin co-investiție	≥ 5 mld. lei	≥ 15 mld. lei cumulat	≥ 25 mld. lei cumulat
Procese administrative repetitive digitalizate	≥ 30%	≥ 50%	≥ 70%

KPI fiscal

Ținta principală rămâne reducerea sustenabilă a deficitului, fără transferarea integrală a ajustării asupra sectorului privat prin creșterea fiscalității. Reducerea trebuie să provină progresiv din economii structurale, din îmbunătățirea colectării și din extinderea bazei economice productive. Atingerea unui deficit apropiat de 3% din PIB nu este obiectivul imediat al primilor trei ani, ci rezultatul final al procesului de consolidare.

KPI administrativ

Reducerea aparatului administrativ nu se evaluează exclusiv prin numărul de posturi eliminate. Indicatorul relevant este reducerea costului real al funcțiilor administrative, corelată cu menținerea sau îmbunătățirea calității serviciilor publice. Ținta de 12% la finalul perioadei reprezintă plafonul scenariului central pentru funcțiile identificate ca redundante în urma auditului funcțional, nu o reducere orizontală a personalului bugetar.

KPI pentru administrația fiscală

Performanța ANAF se mută de la numărul controalelor și valoarea creanțelor stabilite către veniturile suplimentare efectiv colectate raportate la resursele utilizate. Obiectivul pentru 2029 este creșterea cu minimum 30% a randamentului mediu al activității de control, simultan cu reducerea cu aproximativ 30% a controalelor asupra contribuabililor cu risc fiscal redus. Reducerea gap-ului de TVA se urmărește în puncte procentuale față de nivelul de referință stabilit la începutul reconstrucției.

KPI pentru companiile de stat

Până la sfârșitul anului 2027, toate întreprinderile publice relevante trebuie evaluate și clasificate economic. Pentru companiile non-strategice și neviabile, obiectivul nu este finalizarea obligatorie a lichidării într-un termen arbitrar, ci existența unei decizii și declanșarea efectivă a procedurii de restructurare, privatizare, fuziune, dizolvare sau insolvență. Până la sfârșitul anului 2029, toate entitățile identificate ca neviabile trebuie să se afle într-un proces juridic și economic clar de ieșire, restructurare sau transfer către sectorul privat.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

KPI investițional

Fondul Român Strategic de Co-Investiții se evaluează în primul rând prin capacitatea de mobilizare a capitalului privat, nu prin valoarea capitalului public cheltuit. Ținta este atragerea cumulată a minimum 25 miliarde lei capital privat până la finalul anului 2029, cu menținerea principiului potrivit căruia statul rămâne investitor minoritar, iar investițiile individuale sunt validate prin participarea voluntară a capitalului privat independent.

KPI de dereglementare

Costul administrativ suportat de companii se măsoară prin timpul și resursele necesare pentru autorizare, raportare, conformare și interacțiunea cu instituțiile statului. Ținta centrală este reducerea acestui cost cu minimum 15% până la sfârșitul anului 2029, prin eliminarea obligațiilor redundante, interoperabilitate, principiul once only, automatizare și reducerea timpilor de autorizare.

Regula de guvernanță a reconstrucției rămâne simplă: niciun KPI nu poate fi declarat îndeplinit pe baza unei măsuri adoptate legislativ, ci numai pe baza rezultatului economic sau administrativ efectiv produs și măsurat.

De ce este posibil

Why this can work

Un document de reconstrucție economică are obligația să spună nu doar ce trebuie făcut, ci și de ce se poate face. Motivele nu țin de optimism, ci de lucruri deja verificabile.

Pentru că punctul de plecare s-a mișcat deja

Aparatul bugetar a scăzut de la 1,3 milioane de angajați în decembrie 2025 la 1,26 milioane în august 2026, fără o criză de serviciu public. Capacitatea administrativă de a ajusta există. Ce lipsește este metoda care leagă ajustarea de auditul funcțional, astfel încât reducerea să fie durabilă și nu ciclică.

Pentru că cea mai mare sursă de venit nu cere nicio taxă nouă

Un gap de TVA de aproximativ 30% înseamnă că statul are, în propria economie, o rezervă anuală de aproximativ 45 miliarde lei accesibilă prin tehnologie, interoperabilitate și analiză de risc. Este singura sursă de venit public care crește veniturile statului fără să scadă venitul contribuabilului corect.

Pentru că banii pentru investiții sunt deja în țară

Fondurile de pensii, sectorul bancar și investitorii instituționali locali dețin capital care așteaptă proiecte finanțabile. Nu este nevoie ca cineva să fie obligat să investească. Este nevoie de un vehicul profesionist, cu guvernanță separată de politică, în care 5 miliarde lei capital public pot participa la mobilizarea a peste 70 miliarde lei investiții.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

Pentru că avantajele structurale nu au dispărut

România are poziție geostrategică, apartenență la piața unică europeană, resurse energetice, infrastructură în dezvoltare, capital uman competitiv și acces la capital european și privat. Problema nu este absența resurselor, ci capacitatea instituțională de a le transforma într-un model coerent de dezvoltare.

Pentru că aritmetica se închide

Scenariul central nu depinde de o creștere economică excepțională, de un ciclu extern favorabil sau de o majorare de taxe. Cele 39,6 miliarde lei pentru 2027 și 65,8 miliarde lei pentru 2029 provin din cinci fluxuri identificate individual, fiecare cu propriul mecanism, propriul responsabil și propriul indicator.

Concluzie. De la ajustare fiscală la reconstrucție economică

Conclusion. From fiscal adjustment to economic reconstruction

România nu se află doar în fața unei probleme de deficit bugetar, ci în fața epuizării unui model economic. Creșterea bazată excesiv pe consum, expansiunea aparatului administrativ, capitalizarea insuficientă a economiei productive și utilizarea deficitului public ca substitut pentru reconstrucție au creat o vulnerabilitate care nu se mai poate corecta exclusiv prin ajustări fiscale.

Creșterea taxelor poate produce venituri suplimentare pe termen scurt, iar reducerea arbitrară a cheltuielilor poate îmbunătăți temporar indicatorii bugetari. Niciuna dintre aceste soluții nu rezolvă problema de fond: România trebuie să producă mai multă valoare economică pentru fiecare leu consumat de stat și să permită capitalului privat să devină principalul motor al dezvoltării.

Modelul propus urmărește exact această schimbare. Consolidarea fiscală nu este tratată ca scop independent, ci ca rezultat al restructurării administrației, al eliminării pierderilor structurale, al creșterii colectării, al dereglementării și al extinderii bazei economice productive. Statul renunță progresiv la rolul de angajator, antreprenor și alocator discreționar de capital și își consolidează funcțiile în care este indispensabil: reglementare, infrastructură, securitate, educație, sănătate și garantarea unui cadru economic predictibil.

Aceeași filozofie definește mecanismul investițional. Capitalul public nu înlocuiește piața, ci funcționează ca accelerator al acesteia. Fondul de co-investiții, dereglementarea și stimularea capitalului productiv urmăresc mobilizarea voluntară a resurselor private către infrastructură, energie, industrie, tehnologie și proiecte cu valoare adăugată ridicată. Statul creează condițiile, piața validează investiția, iar capitalul privat rămâne principalul multiplicator al creșterii.

Costul social al transformării nu poate fi ignorat. Reconstrucția administrației, automatizarea și restructurarea companiilor publice vor produce dislocări pe piața muncii. Răspunsul nu este conservarea artificială a unor structuri neproductive, ci reconversia profesională, protecția țintită în perioada de

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

tranziție și crearea condițiilor pentru transferul forței de muncă spre economia productivă. Oamenii care ies dintr-o funcție redundantă nu sunt un cost al reconstrucției, ci resursa ei.

Perioada 2027-2029 este, din această perspectivă, o fereastră de reconstrucție structurală, nu un simplu exercițiu de reducere contabilă a deficitului. Scenariul central urmărește coborârea deficitului spre aproximativ 3,06% din PIB până în 2029, concomitent cu reducerea costului administrativ, restructurarea companiilor publice neperformante, îmbunătățirea colectării și mobilizarea capitalului privat. Rezultatele efective se validează anual și se măsoară exclusiv prin indicatori observabili, nu prin simpla adoptare a legislației.

Succesul nu se va măsura prin numărul de ordonanțe, strategii sau instituții reorganizate, ci printr-un set mult mai simplu de rezultate: cât cheltuiește statul pentru a furniza același serviciu, cât colectează fără să majoreze povara fiscală, cât capital privat reușește economia să atragă, câtă valoare adăugată produce și cât de competitivă devine România în raport cu economiile din regiune.

Alegerea economică este, în fond, simplă. România poate continua să finanțeze prin taxe și datorie un model administrativ care consumă progresiv spațiul necesar investițiilor sau poate folosi actuala presiune fiscal-bugetară pentru a reconstrui relația dintre stat și economie.

> **Obiectivul reconstrucției**
>
> Nu un stat absent și nici un stat mai mare, ci un stat mai suplu, mai competent și mai predictibil, într-o economie mai liberă, mai capitalizată și mai productivă. Dacă această schimbare se produce, reducerea deficitului nu va fi finalitatea reconstrucției, ci prima dovadă că România a trecut de la administrarea permanentă a crizelor la construcția unui model economic sustenabil.

Sovereign Institute for Liberty & Justice
Centrul pentru o Românie Prosperă / Centre for a Prosperous Romania

Alexandru Bodislav
COORDONATOR / COORDINATOR

Prezentul Brief reprezintă o direcție de analiză și reconstrucție economică. Estimările sunt scenarii de politică publică și nu constituie fundamentarea financiară a unor acte normative. Documentul nu propune norme direct aplicabile și nu substituie evaluarea de impact prevăzută de lege.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

ENGLISH VERSION

Versiunea în limba engleză a documentului

The full text that follows is the English version of the Brief. In case of any divergence, the Romanian text prevails.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

Sovereign Institute Brief no. 1 Bucharest, 14 September 2026

PROSPEROUS ROMANIA

a country where everyone rises, and everything with them

ROMÂNIA PROSPERĂ: o țară în care se ridică toți și toate

The 2027–2029 economic reconstruction window

Author: Alexandru Bodislav, Coordinator of the Centre for a Prosperous Romania

Executive summary

Romania enters 2027 with more resources than confidence. This paper shows that the distance between the two can be closed in three years, with verifiable arithmetic and without raising the tax burden on labour.

The public problem is familiar: a high structural deficit, an administrative apparatus that is expensive relative to the service delivered, tax collection below potential and an undercapitalised productive economy. What is said less often is that each of these four problems has a measurable positive counterpart. Administrative spending can be reduced without reducing the service. The VAT gap of roughly 30% is, seen from the other side, the cheapest source of public revenue available today. Domestic capital held by pension funds and by the banking sector already exists and is waiting for bankable projects. And the labour force remains competitive relative to the region.

The central scenario built here brings the deficit from approximately 6.6% of GDP at the end of 2026 towards approximately 4.52% in 2027 and approximately 3.06% in 2029. The cumulative budgetary effect is 39.6 billion lei in 2027 and 65.8 billion lei in 2029. None of these figures assumes a tax increase, an external windfall or a favourable economic cycle. All of them assume decisions taken in time and measured honestly.

> **The working premise**
>
> Romania needs neither an absent state nor a larger one. It needs a leaner, more competent and more predictable state, within a freer, better capitalised and more productive economy. Reducing the deficit is not the end of the reconstruction, it is the first proof that this shift has begun.

What the paper proposes

- eleven structural measures for a horizon of one to five years, grouped in Part A;
- an integrated recovery mechanism for one to three years, with a budgetary model, an implementation calendar and a dashboard, in Part B;

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

- a set of legal safeguards accompanying each direction, so that the reconstruction can be translated into legislation without risks of unconstitutionality or of incompatibility with European Union law.

The nature of this paper

This is a Sovereign Institute Brief, a hands-on analysis built on legislation, public data and own estimates declared as such.

The moment explains the form. Romania is in a precarious economic position, one step away from a downgrade into the speculative category of sovereign ratings, and at this threshold every quarter lost is paid directly in the cost of public financing. Until the applied research of the Ambitious Romania 2047 project is complete, this Brief is the basis of substantiation the institute considers sound, both for the immediate public debate and for the country project itself.

The assumptions are placed in plain view. Every figure carries its source or is explicitly marked as an own estimate, every mechanism has an indicator against which it can be checked, and the trajectories are presented as scenarios rather than predictions. This is also the logic of the country project: the base is laid now, and the extended research tests it and carries it further.

This is a direction of analysis and economic reconstruction, not a draft normative act. The wording is built to withstand the next stage, the one in which objectives become statutory texts and those texts are reviewed by the Constitutional Court, by the courts and by the European institutions.

The legality framework of the reconstruction

An economic programme is most often lost not in public debate but in constitutional review and in the verification of European compatibility. For this reason, the legal safeguards are placed at the beginning of the paper rather than in an annex. They do not narrow the objectives set out below, they make them implementable.

1. Established rights are not touched retroactively

All measures produce effects for the future. Consolidated legal situations and rights acquired under the law are protected, and transitions are handled through explicit rules, not by immediate effect.

2. No fundamental right is conditioned on giving up another

The regime governing pension income earned alongside salary income is reformed through incompatibilities, conflicts of interest and objectively delimited situations, not through a general

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

prohibition. The right to a pension and the right to work remain distinct rights whose limitation cannot be ordered automatically.[25]

3. No quantitative target replaces analysis

Targets for reducing positions or regulations are indicative at aggregate level. They do not apply uniformly and automatically to every institution, and in local public administration the measures respect decentralisation, local autonomy and the obligation of continuity of public service.[26]

4. The algorithm supports the decision, it does not replace it

Data analysis and artificial intelligence tools in tax administration serve to prioritise. An algorithmic result does not in itself constitute an exclusive basis for a sanction, for refusing a tax right or for blocking a refund. The taxpayer is informed, is entitled to effective human review and to contestation.[27]

5. Private capital participates voluntarily

Pension funds, insurers, credit institutions and other institutional investors are not obliged to invest in projects selected by public authorities. Their participation is exclusively voluntary, on market terms and within the prudential rules applicable to each category.

6. State intervention passes the state aid test

Tax incentives are built on general, objective and non-discriminatory criteria, without conditioning on the nationality of capital. Any financial intervention is assessed against state aid rules and the market economy investor principle.

7. Digitalisation does not become a barrier

The model pursued is digital-first, not digital-only. The physical front-office network is reorganised only after accessible alternative channels and assistance for vulnerable persons are in place.

[25] The Constitutional Court struck down a legislative solution that made the exercise of the right to a pension conditional upon not exercising the right to work, holding that a fundamental right cannot be limited to the point of annihilation by conditioning its exercise on giving up another fundamental right. Any rule on concurrent income must therefore be built on incompatibilities, conflicts of interest and objectively delimited situations, not on a general prohibition.

[26] The Constitution places local public administration on the principles of decentralisation and local autonomy, and there is no relationship of subordination between the prefect and local authorities. For contractual staff, the Labour Code requires the abolition of the position to be effective, real and serious; the procedures applicable to civil servants are distinct.

[27] Regulation (EU) 2016/679 restricts decisions based solely on automated processing where they produce legal effects or significantly affect the person, and requires safeguards on human intervention, information and contestation. Regulation (EU) 2024/1689 on artificial intelligence adds requirements on documentation, traceability, data quality and human oversight, proportionate to the risk level of the system.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

8. Simplification does not erode safeguards

Reducing administrative burdens does not affect obligations arising from the Constitution, from European Union law, from international treaties, from environmental protection, public health, security, consumer protection, workers' rights and the prevention of fraud.

9. The figures are scenarios, not legal promises

Estimates of savings, revenue and deficit are public policy scenarios, conditional on macroeconomic developments and on the measures actually adopted. They do not replace the financial substantiation of subsequent normative acts and remain compatible with the net expenditure path and with the national fiscal-structural plan.[28]

Part A. Medium-term reconstruction, one to five years

The Romanian economy is simultaneously under the pressure of an economic slowdown, a structural deficit, an investment blockage and a crisis of political confidence. Any package of measures must meet four conditions at once:

5. stabilise the budget without destroying domestic consumption;
6. protect the working population and the vulnerable population;
7. restructure the public apparatus in depth;
8. create the conditions for a productive economy based on capitalisation, digitalisation and regional competitiveness.

The model of intervention cannot be purely accounting-driven, built only on tax increases, because Romania has a tax compliance problem, not only a problem with the level of taxation. At the same time, the paradigm of the state as universal employer, in which public companies and agencies become political instruments for absorbing labour, has reached its budgetary limit.

The eleven measures below form the recovery plan. The natural resources component appears exclusively from the perspective of public revenue generated through royalties, dividends and state shareholdings. Extraction policy, contract renegotiation and any recalibration of royalties require a separate audit and will form the object of a distinct sectoral component.

[28] Regulation (EU) 2024/1263 establishes the European framework for the coordination of economic policies and multilateral budgetary surveillance, including the net expenditure path and the national medium-term fiscal-structural plan.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

1. National economic audit and classification of state-owned companies, six to twelve months

The first measure is an independent economic audit of all state companies and agencies, built on criteria of economic efficiency, strategic relevance[29] and social impact. The audit is commissioned by the Government through an inter-institutional mechanism coordinated by the Ministry of Finance and AMEPIP, using data from the Court of Accounts and from supervising authorities. The economic and financial assessment passes through an independent external filter, selected competitively, made up of financial, legal and performance management consultants. The deadline for preliminary classification is six months and for the complete assessment a maximum of twelve months. The cost of the audit is provided for separately in the reconstruction budget and reported publicly.

Companies fall into four categories:

- strategic and profitable;
- strategic but underperforming;
- non-strategic and recoverable;
- non-strategic and insolvent.

Within a maximum of twelve months a decision is taken on restructuring, privatisation, merger, dissolution or the opening of insolvency proceedings. The deadline concerns the decision, not the completion of the procedure. Implementation follows company law, insolvency legislation and the rules on transfer of undertakings and protection of employees. No automatic presumption is established in favour of privatisation: each option is assessed case by case, according to the nature of the assets, public service obligations, economic viability and effects on competition. Debts are not automatically transferred to the public budget, and any state intervention is assessed including against European state aid rules.

The social pressure generated by restructuring is mitigated through dynamic professional retraining and through contextual analysis of benefit packages granted under the law. For employees in their final years of activity, a form of early retirement is assessed, built on objective and verifiable criteria: age, contribution period, total length of service and, where applicable, working conditions or statutory restrictions. The benchmark of 85% of the conditions of the retirement plan may be used as an eligibility threshold only if it is defined through verifiable legal and actuarial indicators allowing clear identification of eligible persons. Waiving the reduction of the pension amount is considered only for objectively differentiated situations, with justification of the financial and actuarial impact and with clear transitional rules. For all other situations a proportionate and transparent reduction remains applicable, correlated with the period of anticipation.

[29] Strategic relevance is established through five working criteria: national security or critical infrastructure; natural monopoly; energy or supply security; provision of an essential public service for which the market offers no reasonable substitute; demonstrable systemic importance.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

In parallel, the management of strategic companies is professionalised through mandatory performance indicators and contracts linked directly to profitability, investment and productivity.

2. Gradual reduction of the bureaucratic apparatus through digitalisation and automation, three to five years

Romania has one of the largest gaps in the European Union between administrative cost and the efficiency of public services. The solution is not brutal dismissal but the progressive replacement of repetitive work through digitalisation and administrative artificial intelligence.

The reduction proceeds through the analysis of functions, not of persons: elimination of duplicated tasks, merger of structures, automation of processes and assessment of real staffing needs. Hiring freezes are not horizontal but differentiated, so that recruitment remains possible in understaffed structures and in fields with rare technical skills. In local public administration, measures respect decentralisation and local autonomy, and administrative-territorial units adapt their decisions to the competences they exercise, to their financial capacity and to the obligation of continuity of public services. For civil servants and for contractual staff, the procedures and safeguards laid down in the applicable statutes and laws apply, and any reorganisation must be effective, substantiated and verifiable.[30]

Gross savings are presented separately from the investment cost of digitalisation. In the first twenty-four to thirty-six months the reconstruction requires capital expenditure on interoperability, government cloud, cybersecurity, automation and artificial intelligence. Financing draws first on available European funds, supplemented by the state budget, and each project presents ex ante the total cost, the estimated annual saving and the payback period.

Within three to five years:

- the physical front-office network is reorganised where it becomes redundant, only after accessible alternative channels and assistance for vulnerable persons are in place;
- public payments and permits are integrated into a single platform;
- the tax administration, the health insurance house, the labour inspectorate and local administrations are interconnected;
- duplicated administrative positions are frozen and phased out naturally, through retirement and restructuring.

The resulting payroll savings are redirected towards education, health, infrastructure and industrial digitalisation.

[30] The Constitution places local public administration on the principles of decentralisation and local autonomy, and there is no relationship of subordination between the prefect and local authorities. For contractual staff, the Labour Code requires the abolition of the position to be effective, real and serious; the procedures applicable to civil servants are distinct.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

3. A differentiated tax system for productive capital, two to three years

Romania taxes labour disproportionately and unproductive capital too little. Recovery requires a fiscal model built on encouraging the reinvestment of profit and local industrialisation.

- a reduced tax rate for profit reinvested in automation and technology;
- accelerated deductibility for industrial investment;
- fiscally neutral incentives for investment carried out on Romanian territory, regardless of the nationality of capital, conditional on productive investment, value added, innovation, jobs and compliance with European state aid rules;
- removal of tax treatments that artificially favour unproductive activities, and reduction of entry barriers in excessively concentrated markets through competition policy and pro-competitive regulation rather than through discretionary categories of additional taxation.

Eligibility criteria are drafted so as to allow uniform application and ex post verification of the intended economic result. Before adoption, the budgetary impact, compatibility with state aid rules and the risk of selective advantages are assessed, and measures may include caps, time limits, conditions for maintaining the investment and review clauses. The intended effect is to shift the tax burden from the productive area to the rentier and speculative one.

4. National programme of regional reindustrialisation, three to four years

Economic growth cannot be sustained through consumption, retail and low value added services alone. The programme does not determine administratively which industries are located in which region. The state builds the conditions for competitiveness, namely infrastructure, energy connectivity, prepared land, fast permitting, technical education and access to finance, while the sectoral allocation of capital remains with investors. The regional specialisation below is indicative and derives from existing comparative advantages:

- agri-food industry in the south and east;
- technology and artificial intelligence in Bucharest, Cluj, Iași and Timișoara;
- energy and metallurgical industry in the south-west;
- logistics and production for the reconstruction of Ukraine in the north-east.

The role of the state is that of facilitator: industrial land, infrastructure, predictable energy and guarantees for strategic investment[31]. The solution is not permanent subsidy but the reduction of the initial cost of capitalisation.

[31] State guarantees remain an exceptional instrument, capped, temporary and remunerated at a price compatible with the risk, reserved for projects with demonstrable strategic externalities. Total contingent exposure is published and included in the analysis of public finance sustainability.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

5. Protecting the population by capping the tax burden on labour, two to three years

In a recession, increasing the tax burden on the working population produces lower consumption, evasion, migration and economic contraction. The objective is to reduce the effective taxation of labour without abandoning the flat rate principle. The recommended instrument is a personal or basic allowance, or a transparently applied tax credit, so that the incentive is concentrated on entering and remaining in the labour market, without introducing progressive rates.

For critical sectors, namely construction, agriculture, IT, industrial production and health, the state may apply temporary reductions in contributions conditional on maintaining employment[32].

6. Reform of public spending and of budgetary privileges, six to eighteen months

Any economic adjustment becomes socially impossible if the population perceives that only the private sector and the middle class bear the cost of the crisis. The areas of intervention are the following:

- the excessive non-contributory component of service pensions, treated separately from the right to the contributory pension[33];
- the regime governing pension income earned alongside salary income in public institutions, reformed through incompatibilities, conflicts of interest and cases financed from the same public source, without suppressing either the right to a pension or the right to work[34];
- bonuses without economic justification;
- agencies without measurable impact, identified through the institutional usefulness test[35].

The analysis takes into account offices for which legal incompatibilities exist, situations of conflict of interest and the specific features of essential public services. Any limitation is established by law, on objective and verifiable criteria, proportionate to the aim pursued and applied without discrimination. In parallel, all public expenditure is published in a transparent system, accessible to the public in real time.

[32] Any temporary reduction in social contributions carries an explicit term, annual review and a compensating source for the social insurance budgets, and the benefit is conditional on maintaining employment and on tax compliance.

[33] The intervention targets primarily the non-contributory component of service pensions and benefits without contributory basis, not the individual right to the contributory pension. Systems in which the independence of the office enjoys constitutional protection, including the judiciary, are treated separately, within the limits of constitutional and European case law.

[34] The Constitutional Court struck down a legislative solution that made the exercise of the right to a pension conditional upon not exercising the right to work, holding that a fundamental right cannot be limited to the point of annihilation by conditioning its exercise on giving up another fundamental right. Any rule on concurrent income must therefore be built on incompatibilities, conflicts of interest and objectively delimited situations, not on a general prohibition.

[35] The institutional usefulness test verifies: the existence of a distinct competence; the absence of overlap with another institution; the cost to result ratio; the existence of measurable indicators; the justification for existing as a separate legal entity.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

7. Rebuilding the tax administration through data analysis and artificial intelligence, one to two years

Romania's problem is not the level of taxes but the incapacity to collect them. The tax administration is rebuilt as a digital institution, on the principle of risk-based enforcement with rights-based safeguards:

- fully integrated electronic invoicing and mobile digital payments;
- predictive analysis of evasion;
- banking and commercial interconnection;
- fiscal risk analysis for companies, serving to prioritise inspections.

The risk score does not automatically produce sanctions and does not replace the administrative decision subject to judicial review. An algorithmic result does not in itself constitute an exclusive basis for imposing a sanction, for refusing a tax right, for blocking a refund or for any other measure with legal or significant effects on the taxpayer. Before a high impact system is used, the legal basis for processing, the necessity and proportionality of the data, discrimination risks, information security, the storage period and the traceability of operations are assessed, including through a data protection impact assessment.[36]

The taxpayer benefits from the presumption of good faith, from accessible information on the use of profiling and on the role of the algorithmic result, from effective human review, from individualised reasoning and from contestation under the legal procedure. The technical methodology is documented and periodically audited, without disclosing information protected by commercial secrecy or security requirements, provided that such protection does not empty of substance the person's right to understand and contest the decision.

The intended result is simple: the state reduces pressure on the compliant taxpayer and concentrates resources on actual evasion.

8. The Romanian Strategic Co-Investment Fund, minimum two years

Romania has a structural problem of capitalising productive investment and of mobilising private capital towards projects with strategic impact. The economy holds significant financial resources in pension funds, in the banking sector and with institutional investors, yet these are insufficiently connected to projects in infrastructure, industry, energy and high value added technology.

Instead of a traditional sovereign fund, the paper proposes a Romanian Strategic Co-Investment Fund in which the state acts as a minority anchor investor while the majority of capital is attracted from the market. Initial capitalisation is achieved through a mix of:

[36] Regulation (EU) 2016/679 restricts decisions based solely on automated processing where they produce legal effects or significantly affect the person, and requires safeguards on human intervention, information and contestation. Regulation (EU) 2024/1689 on artificial intelligence adds requirements on documentation, traceability, data quality and human oversight, proportionate to the risk level of the system.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

- phased state capital contributions from extraordinary dividends and from the sale of certain public shareholdings;
- voluntary investments by pension funds and institutional investors, on market terms and within the applicable prudential rules;
- domestic and international private capital;
- co-investments made at the level of each project, without a generalised sovereign guarantee.

The participation of pension funds, insurers and credit institutions remains exclusively voluntary. The paper does not propose obliging these entities to invest in projects selected by public authorities, and the rules on prudence, diversification, risk management and the interest of participants remain fully applicable.

The mechanism is designed so that each leu of public capital mobilises multiples of private capital, turning the state from a direct financier into a catalyst of productive investment and of the development of the Romanian capital market.

9. National pact for political stability and fiscal predictability, twelve to eighteen months

The economy reacts badly to unpredictability. The Fiscal Code underwent 790 major and medium amendments between 2018 and 2026. Romania needs a cross-party political agreement under which:

- major taxes are not changed arbitrarily;
- strategic investments continue regardless of the electoral cycle;
- large administrative reforms are undertaken on a multiannual basis.

Investors flee chaos faster than they flee high taxation. Predictability thus becomes a strategic economic asset, and building it costs less than almost any other measure in this paper.

10. Deregulation and reduction of the administrative cost borne by the economy, one to two years

Administrative reconstruction must be matched by a reduction in the compliance cost borne by the private sector. The objective is to simplify the relationship between the state and the company and to remove regulations, permits and procedures that produce no measurable public value. The programme includes:

- assessment of a one in, two out rule, whereby the introduction of a new administrative obligation is accompanied by the removal or simplification of at least two existing administrative obligations;
- a mandatory SME test for assessing the impact of new regulation on small and medium-sized enterprises;

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

- an inventory and removal of redundant permits, licences and reporting requirements;
- the once only principle, under which the state may no longer request from a company information already held by another public institution;
- extension of tacit approval and maximum permitting deadlines, where the legal framework allows;
- inspections and controls based on risk analysis;
- a single portal for authorising and monitoring investment.

Simplification does not affect obligations arising from the Constitution, from European Union law, from international treaties, from environmental protection, public health, security, consumer protection, workers' rights and the prevention of fraud or financial crime. Each removal is preceded by an impact analysis and cannot suppress legal safeguards merely to meet a quantitative target.

Artificial intelligence becomes a cross-cutting instrument, used both to automate administration and identify redundant regulation, and to reduce the time and cost of compliance borne by companies. The target is a measurable reduction of that cost and the move from a state that repeatedly requests and verifies information to one that intervenes less, faster and in proportion to actual risk.

11. Investment in economic education and professional retraining, one to two years

Economic transformation will eliminate many administrative and repetitive jobs. Without retraining, the risks are structural unemployment, social radicalisation and budgetary dependency. With retraining, the same people become the cheapest source of growth the economy has, because they are already trained, already employed and already used to complex administrative processes.

A national programme is needed for financial education, digital skills, industrial retraining, training in artificial intelligence and automation, and applied entrepreneurship. The economy of the future will not be dominated by the states with the most resources but by those with the most adaptable workforce.

The change of paradigm

The model based on consumption fuelled by deficit, imports and bureaucratic expansion has reached its structural limits. Austerity without reconstruction produces only stagnation and social tension, while continuing unproductive spending is no longer sustainable in a European context dominated by high financing costs. The realistic solution is a mixed one: fiscal discipline, administrative restructuring, deregulation, protection of productive capital and rebuilding of domestic industrial capacity.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

Part B. Integrated economic recovery mechanism, one to three years

Fiscal and budgetary model, macroeconomic impact and social effects

Romania can no longer function through marginal adjustments. The high structural deficit, interest rate pressure, the cost of the administrative apparatus and declining competitiveness generate budgetary, social and investment vulnerability at the same time. The recovery mechanism is therefore built on a balance between intelligent austerity and productive economic stimulus. It is not enough to cut spending, nor to raise taxes. Resources must be moved from the administrative economy into the productive economy.

I. The general model

The model works on five simultaneous pillars:

Pillar	Objective	Effect
Administrative restructuring	Reducing waste	Lower deficit
Fiscal digitalisation	Higher collection	Additional revenue
Reindustrialisation	Higher productive GDP	Jobs
Targeted social protection	Transitional safety net[37]	Social stability
Co-investment fund	Domestic capitalisation	Economic multiplication

II. The basis of calculation

The model is referenced to the Romanian economy at the end of 2026, with an economic contraction of 0.4 percentage points of real GDP according to own estimates. Baseline estimates:

- estimated nominal GDP: 2,022 billion lei;
- estimated budget deficit: approximately 6.6% of GDP[38];

[37] A targeted transitional safety net, designed to prevent exclusion and to preserve minimal consumption capacity during the reconstruction.

[38] The 6.2% of GDP target proposed in the 2026 state budget is under pressure from the loss of 10 billion euro under the national recovery plan through the unitary pay law, possibly also through the payment request linked to the integrity law, and from construction sites not completed by 31 December 2026. To these are added the pressure of oil and natural gas prices, which will feed the year-end deficit so as not to feed inflation, and the arrears generated by the Pfizer contract, which alone account for 0.2 percentage points of GDP.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

- total budget expenditure, according to the statistics institute and the forecasting commission: approximately 43% of GDP[39];
- tax revenue, according to the same sources: approximately 35% of GDP[40];
- VAT collection gap, according to the European Commission: approximately 30%.

III. Reducing the budgetary apparatus

The mechanism comprises the merger of agencies, digitalisation of repetitive processes, differentiated hiring freezes and the elimination of non-essential positions. The estimated gradual reduction is 12% of administrative positions over three years[41], that is approximately 150,000 positions, at an average cost of approximately 110,000 lei per year per position[42]:

150,000 × 110,000 = 16.5 billion lei, spread over three years

The impact is a deficit reduction of approximately 0.8% of GDP over three years, of which approximately 0.27% for 2027.

The 12% target represents the ceiling of the central scenario for functions identified as redundant by the functional audit. It is not a horizontal 12% cut in public sector staff and it does not apply automatically to each institution or administrative-territorial unit. The largest part of the adjustment comes from retirements, vacant positions and fixed-term contracts that are not renewed.

IV. Eliminating losses in state-owned companies

Many state companies produce losses, absorb subsidies, accumulate arrears and generate hidden debt. The conservative estimate of subsidies and indirectly covered losses, according to own estimates and those of the Government of Romania, is approximately 20 billion lei per year.

Assuming that 40% are restructured and privatised, 30% privatised directly and 30% wound up, the annual saving becomes:

20 × 0.65 = 13 billion lei

[39] Our own estimates indicate that, as a share of GDP, total government expenditure will amount to approximately 44% of GDP by the end of 2026.

[40] Our own estimates indicate that, as a share of GDP, fiscal revenues will amount to approximately 37% of GDP by the end of 2026.

[41] The administrative apparatus counted 1.3 million public employees (central, local and related structures), according to the Government of Romania, on 31 December 2025. By 31 August 2026 the figure had fallen to 1.26 million, with an estimate of approximately 1.25 million for the end of 2026.

[42] The average cost estimate starts from persons within two years of retirement age and of the minimum active years required for retirement, as well as from positions duplicated by the nature of the job description, found among contractual staff, which represent on average a salary cost to the state of 110,000 lei per year per position. The social cost remains low, because those approaching retirement age are spread over three years and fixed-term contracts are simply not renewed.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

The 0.65 factor represents the cost to the state of maintaining the activity of the 30% of companies wound up directly.[43]

The impact is a deficit reduction of approximately 0.63% of GDP.

For undertakings that do not pass the strategic relevance test described in Part A, point 1, maintaining the public shareholding must be justified economically just as rigorously as any other option. The decision remains one taken case by case, under the law, without an automatic presumption in favour of privatisation and without any transfer of public property outside the legal framework.

V. Digitalising tax administration and improving collection

Romania loses significant amounts each year to VAT evasion, the grey economy and non-compliance. The estimated VAT gap is approximately 45 billion lei per year, according to the European Commission, Mind the Gap report, 2025.

A system built on tax analysis assisted by artificial intelligence, complete electronic invoicing, banking interconnection and risk analysis can gradually recover 35% of the gap in the first year, 50% in the second and 60% in the third. Even after three years Romania would not reach the European average, which means the recovery space remains substantial beyond the end of this mechanism.

45 × 0.35 = 15.8 billion lei in year one

The impact is approximately 0.76% of GDP in additional revenue, obtained without increasing any tax rate.

VI. Reform of service pensions and bonuses

The estimated total annual cost is approximately 17 billion lei. Gradual reduction is achieved through capping, partial contributivity and the elimination of unjustified bonuses, with a realistic saving of 30%:

17 × 0.3 = 5.1 billion lei

The impact is a deficit reduction of approximately 0.25% of GDP. The intervention targets the non-contributory component and benefits without contributory basis, with separate treatment of systems in which the independence of the office enjoys constitutional protection.[44]

VII. Stimulating the productive economy

The mechanism involves reducing taxation on reinvested profit, industrial production, technology and processing agriculture. The initial effect is a loss of tax revenue of approximately 6 billion lei.

[43] After three years of listings, secondary offerings and restructuring, a factor of 0.85 becomes attainable, with the state retaining minority holdings. The loss would fall to 3 billion lei per year and the gain would rise to 17 billion lei per year.

[44] The intervention targets primarily the non-contributory component of service pensions and benefits without contributory basis, not the individual right to the contributory pension. Systems in which the independence of the office enjoys constitutional protection, including the judiciary, are treated separately, within the limits of constitutional and European case law.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

The multiplier effect is nevertheless larger. In the Romanian economy the multiplier for standard products with low gross value added is 5x, while for technology components with high gross value added it reaches 20x. An average of 12.5x[45] generates a potential additional GDP of 75 billion lei, the equivalent of economic growth of 3.63% of GDP, spread over three years.

VIII. The economic multiplier effect

In industrialising emerging economies the investment multiplier lies between 1.5 and 2.2. The scenario used here is the conservative one, 1.9. If the incentives produce 15.8 billion lei of additional collection through the reduction of the VAT gap:

15.8 × 1.9 = 30.02 billion lei of additional GDP

Those 30.02 billion lei carry a financial efficiency rate of 70%, which means that along the transfer chain from input to output 21 billion lei of gross profit is generated for those who deployed the capital, including state-owned companies and entities. At an effective tax rate of 29.44%[46]:

21 × 0.2944 = 6.2 billion lei of self-generated tax revenue[47]

The result is as follows: the state initially loses 6 billion lei, recovers 6.2 billion lei, and the net gain is 0.2 billion lei. The incentive finances itself, and the economic effect stays in the economy.

IX. The Romanian Strategic Co-Investment Fund

Investor	Capital	Share
Romanian state	5 bn lei	20%
Romanian pension funds and institutional investors	7.5 bn lei	30%
International institutional investors	7.5 bn lei	30%
Private equity, infrastructure, insurers, other investors	5 bn lei	20%
Total	25 bn lei	100%

[45] There is a difference in nuance between the Keynesian investment multiplier, which describes in simplified form the input to output relationship at macroeconomic level and reflects state input alone (point VIII), and the technological investment multiplier on goods and services with high gross value added, generated by private company input (point VII). The former is used here in a conservative scenario, 1.9x; the latter in a moderate scenario, 12.5x.

[46] The effective tax rate combines 16% corporate income tax and 16% dividend tax, generating 29.44 lei of direct tax for every 100 lei of profit.

[47] Revenue generated by the standard application of the Keynesian investment multiplier. Social contribution costs are already absorbed in the economy, the dispersion of these outputs not being a factor that would require their inclusion as a distinct effect.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

The budgetary sources for the 5 billion lei may come from extraordinary dividends on state shareholdings, from privatisation and secondary listing proceeds and from capital budget allocations.

The fund cannot finance more than 49% of the value of an investment and, as a rule, cannot be the sole investor in a project. If the market is unwilling to risk capital alongside the fund, the state needs an extraordinarily solid reason to do so alone. This is a market test embedded in the mechanism.

Indicative allocation by sector:

- a maximum of 30% infrastructure and logistics;
- 25% energy and energy security;
- 20% industry and advanced manufacturing;
- 10% agri-industrial;
- 10% technology, artificial intelligence and scale-ups;
- 5% other strategic investment.

The fund cannot finance the current losses of state companies, cannot recapitalise insolvent companies in order to avoid restructuring, cannot buy shareholdings from the state merely to generate artificial budget revenue, cannot finance current administrative expenditure and cannot invest on the basis of a Government decision. The objective is not to extend state ownership in the economy but to use public capital in a limited way in order to mobilise private capital.

In the central scenario the fund holds capital commitments of approximately 25 billion lei, of which a maximum of 5 billion lei, that is 20%, represents state participation. The remaining approximately 20 billion lei is attracted voluntarily from pension funds, Romanian and international institutional investors, private equity funds, insurance companies and other professional investors, on market terms and in compliance with the prudential rules applicable to each category.

Investments are made on commercial criteria, on the basis of risk-adjusted return, and companies with public capital are subject to the same eligibility criteria as private companies. Individual investment decisions cannot be ordered by the Government or by ministries. Projects are selected on public, verifiable and neutral criteria, through transparent procedures, with separation of the policy-setting function from the investment decision function.

At an average fund stake of approximately 35% in the financed projects, capital of 25 billion lei can support a total investment portfolio of approximately 71 billion lei, the difference of approximately 46 billion lei being attracted at project level from co-investors. An initial public contribution of 5 billion lei thus participates indirectly in mobilising an investment volume of over 70 billion lei, without a generalised borrowing mechanism and without an implicit sovereign guarantee.

Investments have a normal horizon of five to ten years and an exit strategy set at entry, including through listing on the Bucharest Stock Exchange, sale to strategic or institutional investors, or buy-back of the

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

stake. Recovered capital and returns are reinvested, making the fund a revolving mechanism for capitalising the economy.

Governance separates the public owner from the investment decision explicitly. A Supervisory Board represents investors, while capital allocation decisions belong to an Investment Committee composed mainly of independent professionals and to a competitively selected manager. Management remuneration is linked to investment performance and to risk-adjusted return. The fund has its own rules on risk reporting, prevention of conflicts of interest, financial control and the liability of managers.

The economic principle of the mechanism is the use of public capital as an accelerator of private capital, not as its substitute. The state participates where it can reduce the initial cost of capitalisation, the market validates the project, professional management takes the investment decision, and capital is subsequently recycled towards the next generation of projects.

X. Total budgetary impact

Measure	Impact by end 2027	Impact by end 2029
Reduction of the administrative apparatus	+5.5 bn lei	+16.5 bn lei
Elimination of losses in state companies	+13 bn lei	+17.0 bn lei
Higher collection by the tax administration	+15.8 bn lei	+27.0 bn lei
Reform of privileges and bonuses	+5.1 bn lei	+5.1 bn lei
Net effect of economic incentives	+0.2 bn lei	+0.2 bn lei
Total	+39.6 billion lei	+65.8 billion lei

XI. Impact on the deficit

The deficit estimated at the end of 2026, at 6.6% of GDP according to the own estimates explained at point II, amounts to approximately 133 billion lei.

133 − 39.6 = 93.4 billion lei in 2027

Related to GDP forecast for 2027, with economic growth of 2.2% year on year according to the European Commission:

93.4 × 100 / 2,066 ≈ 4.52%

133 − 65.8 = 67.2 billion lei in 2029

Related to GDP forecast for 2029, with growth of 2.2% in 2027, 3% in 2028 and 3.2% in 2029 according to the National Forecasting Commission:

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

67.2 × 100 / 2,196 ≈ 3.06%

The path remains a public policy scenario, conditional on macroeconomic developments and on the measures actually adopted, compatible with the net expenditure path and with the national fiscal-structural plan.[48]

XII. Macroeconomic effects over three years

Indicator	Effect
Deficit	The one to three year mechanism carries out the most difficult component of the structural adjustment and repositions the deficit on a sustainable path. Subsequent convergence below the 3% threshold occurs by 2030, through the cumulative effect of the measures, the widening of the tax base and adherence to the net expenditure path agreed with the European institutions.
Inflation	Stabilises.
State financing cost	Falls.
Sovereign rating	Improves towards BBB+, conditional on credible fiscal consolidation, institutional stability, a lower financing requirement and the implementation of structural reconstruction.
Private investment	Rises.
Industrial GDP	Rises.
Unemployment	Remains manageable through retraining.
Consumption	Is maintained through targeted protection.

The fundamental problem is that the state consumes more capital than the productive economy generates. For this reason, the solution must be:

- reducing the administrative economy;
- growing the productive economy;
- moving capital towards investment and industry;
- digitalising tax collection;
- protecting the working and the vulnerable population.

[48] Regulation (EU) 2024/1263 establishes the European framework for the coordination of economic policies and multilateral budgetary surveillance, including the net expenditure path and the national medium-term fiscal-structural plan.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

Without structural reconstruction, the risk is an economic model marked by stagnation with recessionary undertones, excessive taxation, accelerated emigration, loss of regional competitiveness and permanent dependence on external financing. With resources moved from administrative consumption to productive investment, the same budgetary pressure becomes the occasion for economic reconstruction and for regional strategic repositioning.

XIII. Implementation calendar and institutional responsibility

Implementation proceeds in stages over an initial period of thirty-six months, with objectives, institutional responsibilities and measurable indicators. The implementation principle is that spending cuts follow the functional audit, and that restructuring is synchronised with digitalisation, deregulation and the stimulation of productive investment.

Period	Main measure	Responsible institution	Main KPI
0-6 months	Functional audit of central and local administration	Government, General Secretariat, Finance, Regional Development	100% of central structures and at least 50% of local administration spending analysed
0-6 months	Audit and preliminary economic classification of state companies	AMEPIP, Finance, supervising authorities	100% of public undertakings included in the analysis base
0-6 months	Inventory of permits, approvals and administrative obligations	General Secretariat, ministries, local authorities	national inventory and identification of redundant procedures
0-6 months	Design of the new tax risk analysis system	Finance, tax administration	pilot model and approved KPI set
0-6 months	Design of the targeted reduction of labour taxation	Finance, Labour	budgetary and social impact simulation
6-12 months	Final classification of public companies	AMEPIP, supervising authorities	100% classified into the four categories
6-12 months	Launch of restructuring, privatisation, mergers and exit procedures	Government, Finance, supervising authorities	decision adopted for 100% of non-viable entities
6-12 months	First stage of administrative reorganisation	Government, ministries, local authorities	removal or merger of identified duplicated structures and functions

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

Period	Main measure	Responsible institution	Main KPI
6-12 months	National deregulation programme	General Secretariat, ministries	at least 10% reduction of redundant administrative obligations
6-12 months	Fiscal interoperability and risk analysis pilot	Finance, tax administration, digitalisation authority	pilot operating in shadow mode and measurement of the false positive rate
12-24 months	Effective restructuring of the administrative apparatus	Government, ministries, local authorities	reduction of real administrative cost and of the number of redundant functions
12-24 months	Automation of administrative processes	Digitalisation authority, ministries	at least 50% of identified repetitive processes digitalised or automated
12-24 months	Reform of tax collection	Finance, tax administration	higher voluntary compliance and higher revenue collected per inspection
12-24 months	Operationalisation of the Co-Investment Fund	Finance, independent manager	at least 4 lei of private capital for each leu of public capital committed
12-24 months	Acceleration of productive investment	Economy, Finance, local authorities	higher private investment and shorter average permitting time
24-36 months	Completion of the first stage of administrative restructuring	Government, Finance	achievement of the structural savings assumed for year three
24-36 months	Extension of automation	Digitalisation authority, tax administration, ministries	lower administrative cost per transaction and shorter processing time
24-36 months	Independent evaluation	Finance, Court of Accounts, external evaluator	cost-benefit report and assessment of each KPI
24-36 months	Correction of underperforming mechanisms	Government	removal or recalibration of measures below 75% of KPI
after 36 months	Structural consolidation	Government, Finance	continued deficit reduction and a higher share of productive investment

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

Stage I, months 0 to 6: diagnosis and design

The first six months are not used for generalised administrative cuts but for identifying precisely where the state consumes resources without producing proportionate public value. The functional audit analyses institutions, tasks, costs, overlapping competences and the degree of digitalisation, so that staff reduction is the consequence of removing a redundant function rather than the initial objective.

In parallel, public undertakings enter a unified process of economic and financial assessment, with AMEPIP as the institutional centre of this component, within the limits of its legal powers to monitor and evaluate performance.

This stage also designs the reform of labour taxation, the tax risk analysis mechanism and the national deregulation programme. No measure with significant fiscal impact is implemented before an impact simulation for at least three scenarios: prudent, central and accelerated.

Stage II, months 6 to 12: the first structural measures

From the sixth month, analysis turns into decision. Public companies are classified according to strategic relevance, economic performance and the possibility of restructuring, and for non-viable entities a decision is adopted on privatisation, merger, dissolution or the opening of insolvency proceedings.

In public administration the removal of duplicated structures and functions begins, simultaneously with the digitalisation of processes that allow staffing needs to fall. The deregulation programme enters its operational phase, with a first target of removing or simplifying at least 10% of the administrative obligations identified as redundant.

Stage III, months 12 to 24: implementation at scale

The second year carries the highest intensity. Digitalisation and automation allow administrative restructuring to accelerate, while the predictive analysis systems of the tax administration move gradually from testing to operational use, with the human decision preserved in any measure affecting the taxpayer.

The objective of the tax administration is not a higher number of inspections but higher revenue actually collected per inspection and fewer interactions with low risk taxpayers. This is also when the Romanian Strategic Co-Investment Fund becomes operational, with minority state participation and predominantly private capital, while simpler permitting begins to produce measurable effects on private investment.

Stage IV, months 24 to 36: consolidation and evaluation

In the third year the programme moves from the logic of implementation to that of measuring results. Budgetary savings are calculated exclusively on the basis of reductions actually achieved, and additional tax revenue only on the basis of amounts actually collected, not of tax claims established.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

Each programme is evaluated independently by relating economic benefits to the capital and operating expenditure required for implementation. Measures reaching less than 75% of the assumed indicators are recalibrated or removed.

At the end of the thirty-six months, Romania moves from the adjustment phase to structural consolidation, in which deficit reduction no longer comes predominantly from discretionary measures but from a smaller administrative apparatus, more efficient collection, higher private investment and a broader productive economic base.

> **The implementation control rule**
> Every component has a person responsible, every person responsible has a deadline, every deadline has a KPI, and every KPI must be measurable in lei, in time saved or in productivity.

XIV. The dashboard, KPI 2027-2029

Implementation is assessed through a limited set of economic, fiscal and administrative indicators allowing annual measurement of results. The indicators are not political objectives but performance thresholds against which measures may be continued, accelerated, modified or removed.

KPI	2027	2028	2029
Budget deficit, % of GDP	≤ 4.52%	≤ 3.67%	≤ 3.06%
Real GDP growth	≥ 2.2%	≥ 3.0%	≥ 3.2%
Gross savings from administrative reconstruction	≥ 5.5 bn lei	≥ 11 bn lei	≥ 16.5 bn lei
Reduction of administrative cost for companies	−5%	−10%	−15%
Reduction of redundant administrative functions	≥ 4%	≥ 8%	≥ 12%
Reduction of the VAT gap	−10.5 pp	−15 pp	−18 pp
Increase in the yield of tax inspections	+10%	+20%	+30%
Fewer inspections of low risk taxpayers	−10%	−20%	−30%
Public companies assessed and classified	100%	-	-
Non-viable entities with restructuring or exit initiated	≥ 50%	≥ 80%	100%

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

KPI	2027	2028	2029
Private capital mobilised through co-investment	≥ 5 bn lei	≥ 15 bn lei cumulative	≥ 25 bn lei cumulative
Repetitive administrative processes digitalised	≥ 30%	≥ 50%	≥ 70%

Fiscal KPI

The main target remains a sustainable reduction of the deficit, without transferring the entire adjustment onto the private sector through higher taxation. The reduction must come progressively from structural savings, better collection and a wider productive economic base. Reaching a deficit close to 3% of GDP is not the immediate objective of the first three years but the final result of the consolidation process.

Administrative KPI

The reduction of the administrative apparatus is not assessed solely through the number of positions eliminated. The relevant indicator is the reduction of the real cost of administrative functions, correlated with maintaining or improving the quality of public services. The 12% target at the end of the period represents the ceiling of the central scenario for functions identified as redundant by the functional audit, not a horizontal cut in public sector staff.

Tax administration KPI

Performance shifts from the number of inspections and the value of claims established towards additional revenue actually collected relative to the resources used. The objective for 2029 is an increase of at least 30% in the average yield of inspection activity, together with a reduction of approximately 30% in inspections of taxpayers classified as low fiscal risk. The VAT gap reduction is tracked in percentage points against the reference level set at the start.

KPI for state-owned companies

By the end of 2027 all relevant public undertakings must be economically assessed and classified. For non-strategic and non-viable companies the objective is not the mandatory completion of liquidation within an arbitrary deadline but the existence of a decision and the effective opening of the procedure for restructuring, privatisation, merger, dissolution or insolvency. By the end of 2029 all entities identified as non-viable must be in a clear legal and economic process of exit, restructuring or transfer to the private sector.

Investment KPI

The Romanian Strategic Co-Investment Fund is assessed primarily through its capacity to mobilise private capital, not through the amount of public capital spent. The target is cumulative attraction of at least 25

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

billion lei of private capital by the end of 2029, while the state remains a minority investor and individual investments are validated through the voluntary participation of independent private capital.

Deregulation KPI

The administrative cost borne by companies is measured through the time and resources required for permitting, reporting, compliance and interaction with state institutions. The central target is a reduction of at least 15% by the end of 2029, through the removal of redundant obligations, interoperability, the once only principle, automation and shorter permitting times.

The governance rule remains simple: no KPI may be declared met on the basis of a measure adopted in legislation, but only on the basis of the economic or administrative result actually produced and measured.

Why this can work

A reconstruction paper has a duty to say not only what should be done but also why it can be done. The reasons are not a matter of optimism but of facts that can already be verified.

Because the starting point has already moved

The public sector workforce fell from 1.3 million employees in December 2025 to 1.26 million in August 2026, without a public service crisis. The administrative capacity to adjust exists. What is missing is the method that ties adjustment to the functional audit, so that the reduction is durable rather than cyclical.

Because the largest source of revenue requires no new tax

A VAT gap of approximately 30% means that the state holds, inside its own economy, an annual reserve of approximately 45 billion lei accessible through technology, interoperability and risk analysis. It is the only source of public revenue that raises what the state collects without lowering what the compliant taxpayer earns.

Because the money for investment is already in the country

Pension funds, the banking sector and local institutional investors hold capital waiting for bankable projects. Nobody needs to be compelled to invest. What is needed is a professional vehicle, with governance separated from politics, in which 5 billion lei of public capital can participate in mobilising more than 70 billion lei of investment.

Because the structural advantages have not disappeared

Romania has a geostrategic position, membership of the European single market, energy resources, developing infrastructure, competitive human capital and access to European and private capital. The

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

problem is not the absence of resources but the institutional capacity to turn them into a coherent development model.

Because the arithmetic adds up

The central scenario does not depend on exceptional economic growth, on a favourable external cycle or on a tax increase. The 39.6 billion lei for 2027 and 65.8 billion lei for 2029 come from five separately identified flows, each with its own mechanism, its own responsible institution and its own indicator.

Conclusion. From fiscal adjustment to economic reconstruction

Romania faces not merely a budget deficit problem but the exhaustion of an economic model. Growth based excessively on consumption, the expansion of the administrative apparatus, the insufficient capitalisation of the productive economy and the use of the public deficit as a substitute for reform have created a vulnerability that can no longer be corrected through fiscal adjustment alone.

Raising taxes can produce additional revenue in the short term, and arbitrary spending cuts can temporarily improve budget indicators. Neither solves the underlying problem: Romania must produce more economic value for every leu consumed by the state and must allow private capital to become the main engine of development.

The proposed model pursues precisely this shift. Fiscal consolidation is treated not as an independent goal but as the result of restructuring the administration, eliminating structural losses, improving collection, deregulating and widening the productive economic base. The state gradually withdraws from the role of employer, entrepreneur and discretionary allocator of capital, and strengthens the functions in which it is indispensable: regulation, infrastructure, security, education, health and the guarantee of a predictable economic framework.

The same philosophy defines the investment mechanism. Public capital does not replace the market, it accelerates it. The co-investment fund, deregulation and the stimulation of productive capital aim at the voluntary mobilisation of private resources towards infrastructure, energy, industry, technology and projects with high value added. The state creates the conditions, the market validates the investment, and private capital remains the main multiplier of growth.

The social cost of the transformation cannot be ignored. Administrative reconstruction, automation and the restructuring of public companies will produce dislocations in the labour market. The answer is not the artificial preservation of unproductive structures but professional retraining, targeted protection during the transition and the conditions for moving the workforce into the productive economy. People leaving a redundant position are not a cost of the reconstruction, they are its resource.

Seen from this perspective, the period 2027 to 2029 is a window of structural reconstruction, not a simple exercise in accounting deficit reduction. The central scenario aims to bring the deficit towards

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.

approximately 3.06% of GDP by 2029, together with lower administrative cost, the restructuring of underperforming public companies, better collection and the mobilisation of private capital. Actual results are validated annually and measured exclusively through observable indicators, not through the mere adoption of legislation.

Success will not be measured by the number of ordinances, strategies or reorganised institutions, but by a far simpler set of results: how much the state spends to deliver the same service, how much it collects without raising the tax burden, how much private capital the economy manages to attract, how much value added it produces and how competitive Romania becomes relative to the economies of the region.

The economic choice is, in the end, a simple one. Romania can continue to finance through taxes and debt an administrative model that progressively consumes the space needed for investment, or it can use the current fiscal pressure to rebuild the relationship between the state and the economy.

The objective

Neither an absent state nor a larger one, but a leaner, more competent and more predictable state, within a freer, better capitalised and more productive economy. If this shift takes place, reducing the deficit will not be the end of the reconstruction, it will be the first proof that Romania has moved from the permanent management of crises to building an economic model that holds.

Sovereign Institute for Liberty & Justice
Centre for a Prosperous Romania

Alexandru Bodislav
COORDINATOR

This Brief sets out a direction of analysis and economic reconstruction. The estimates are public policy scenarios and do not constitute the financial substantiation of normative acts. The paper does not propose directly applicable rules and does not replace the impact assessment required by law.

Sediul social / Registered office: Bd. Unirii nr. 11, bl. 2B, sc. 1, et. 1, ap. 2, Sector 4, București, România **Nr. Reg. / Reg. no.:** 81/23.07.2026 **CIF/Fiscal Code:** 55448673
E-mail: office@sovereign-institute.com **Web:** www.sovereign-institute.com
Asociație persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, apolitică și independentă, constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000.
Non-profit, non-political and independent association established as a private legal entity under Romanian Government Ordinance no. 26/2000.